

สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต

โดย

นายอภิสิทธิ์ แสงทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

GRAVEYARD OF LIFE'S AESTHETICS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต
โดย	นายอภิสิทธิ์ แสงทอง
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทร์วิชิต

คณะกรรมการ ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะกรรมการ ประติมากรรมและ
(ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ) ภาพพิมพ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทร์วิชิต)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ กันจณา คำโสภี)

650120027 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2

นาย อภิลิทธิ์ แสงทอง: สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคือรากฐานสำคัญของสรรพชีวิต เป็นแหล่งกำเนิดและค้ำจุนระบบนิเวศมาตลอดประวัติศาสตร์ของโลก ทว่ามนุษย์กลับเป็นผู้รุกรานธรรมชาติอย่างไม่เคยหยุดยั้ง ไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ทำลายป่า การล่าสัตว์ หรือการแปรเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเพื่อสนองต่อความต้องการของตน แม้การล่าสัตว์โดยตรงอาจลดลงในปัจจุบันพอสมควร แต่การแทรกแซงเข้าไปทำลายล้างในรูปแบบอื่นกลับเพิ่มพูนขึ้นอย่างทวีคูณทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจก็ตาม ทั้งการปล่อยสารเคมีปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำ มลภาวะทางอากาศ ปัญหาขยะล้นโลก และภาวะโลกร้อน เหล่านี้ล้วนเป็นเงามืดที่มนุษย์ทอดทิ้งไว้ให้ธรรมชาติต้องแบกรับและฟื้นฟูตัวเองอย่างเดิยวตายเสมอมา ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน แม้จะมีหน่วยงานหรือองค์กรอนุรักษ์และฟื้นฟูมาขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ยังคงเป็นเปอร์เซ็นต์ที่น้อยมาก หากเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์สร้างสิ่งมีชีวิตอันเป็นสิ่งประกอบสร้างที่มีความธรรมชาติและธรรมชาติอยู่แล้วในการดำเนินชีวิต อันมีเสน่ห์ที่ตรึงใจ สัมผัสได้ถึงความรู้สึก เศร้าหมองและงดงามในตัวของมันเอง อยู่ร่วมกับบรรยากาศอันสงบสุขอย่างกลมกลืน และแปลกประหลาดในเวลาเดียว อันสอดคล้องกับกระบวนการภาพพิมพ์แกะไม้ ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่ตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการถ่ายทอดทั้งทางด้านเนื้อหา อารมณ์ และความรู้สึก เป็นการแสดงออกถึงเรื่องราวของร่อยรอยพื้นผิวของกระบวนการแกะไม้ ที่ถ่ายทอดออกผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคือรากฐานสำคัญของสรรพชีวิต เป็นแหล่งกำเนิดและค้ำจุนระบบนิเวศมาตลอดประวัติศาสตร์ของโลก ทว่ามนุษย์กลับเป็นผู้รุกรานธรรมชาติอย่างไม่เคยหยุดยั้ง ไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ทำลายป่า การล่าสัตว์ หรือการแปรเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเพื่อสนองต่อความต้องการของตน แม้การล่าสัตว์โดยตรงอาจลดลงในปัจจุบันพอสมควร แต่การแทรกแซงเข้าไปทำลายล้างในรูปแบบอื่นกลับเพิ่มพูนขึ้นอย่างทวีคูณทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจก็ตาม ทั้งการปล่อยสารเคมีปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำ มลภาวะทางอากาศ ปัญหาขยะล้นโลก และภาวะโลกร้อน เหล่านี้ล้วนเป็นเงามืดที่มนุษย์ทอดทิ้งไว้ให้ธรรมชาติต้องแบกรับและฟื้นฟูตัวเองอย่างเดิยวตายเสมอมา ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน แม้จะมีหน่วยงานหรือองค์กรอนุรักษ์และฟื้นฟูมาขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ยังคงเป็นเปอร์เซ็นต์ที่น้อยมาก หากเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม

วัตถุโครงสร้างสิ่งมีชีวิตอันเป็นสิ่งประกอบสร้างที่มีความธรรมชาติและธรรมดาอยู่แล้วในการดำเนินชีวิต อันมีเสน่ห์ที่ตรึงใจ สัมผัสได้ถึงความรู้สึก เศร้าหมองและงดงามในตัวของมันเอง อยู่ร่วมกับบรรยากาศอันสงบสุขอย่างกลมกลืน และแปลกประหลาดในเวลาเดียว อันสอดคล้องกับกระบวนการภาพพิมพ์แกะไม้ ซึ่งเป็นกระบวนการการสร้างสรรค์ที่ตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการถ่ายทอดทั้งทางด้านเนื้อหา อารมณ์ และความรู้สึก เป็นการแสดงออกถึงเรื่องราวของร้อยรอยพื้นผิวของกระบวนการแกะไม้ ที่ถ่ายทอดออกผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

650120027 : Major Visual Arts

MR. Aphisit SANGTHONG : GRAVEYARD OF LIFE'S AESTHETICS Thesis advisor :
Professor Tinnakorn Kasornsuwan

Nature and the environment are the foundation of all life. They are the origin and support of the ecosystem throughout the history of the world. However, humans have been the ones who have never stopped invading nature, whether it is deforestation, hunting, or changing the environment to meet their needs. Although direct hunting may have decreased significantly at present, other forms of intervention and destruction have increased exponentially, both intentionally and unintentionally, such as the release of chemical contaminants into water sources, air pollution, the problem of overflowing waste, and global warming. These are all dark shadows that humans have left for nature to bear and restore itself alone, both in the past and up until now. Although there are agencies or organizations that conserve and restore continuously, it is still a very small percentage when compared to the damage done to the environment.

The structural objects of living things, which are natural and ordinary constructions in life, are charming and captivating, and can be felt as sad and beautiful in themselves, coexisting with a peaceful atmosphere in harmony and strangely at the same time, which is consistent with the woodcut printing process, which is a creative process that responds to what is intended to be conveyed in terms of content, emotion, and feeling. It is an expression of the story of the surface traces of the woodcut process, which is conveyed through this thesis.

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ “สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต” นี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากการสนับสนุนจากหลายบุคคลในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ ศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ ให้ความกรุณามาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความช่วยเหลือและให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการให้ความรู้ ความเข้าใจ มุมมอง อันหลากหลายตลอดระยะเวลาในการศึกษาในระดับปริญญาโทมาบัดนี้ ส่งผลให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาทั้งด้านกระบวนการคิด และรูปแบบผลงานการสร้างสรรค์จวบจนบรรลุเป้าหมายในการสร้างสรรค์ได้อย่างที่มุ่งหวังไว้ ทั้งนี้ข้าพเจ้าต้องขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ลุง ป้า ที่ให้การสนับสนุนในหลายๆ ด้านและเป็นกำลังใจสำคัญ ให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เขตรักษาพื้นที่สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เจ้าหน้าที่มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปกป้องรักษาป่าทุกท่าน ที่เป็นแรงบันดาลใจและแบ่งปันข้อมูลต่างๆ ให้กับข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ที่เอื้อเฟื้อสถานที่ อำนวยความสะดวกในการใช้พื้นที่ และอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้า

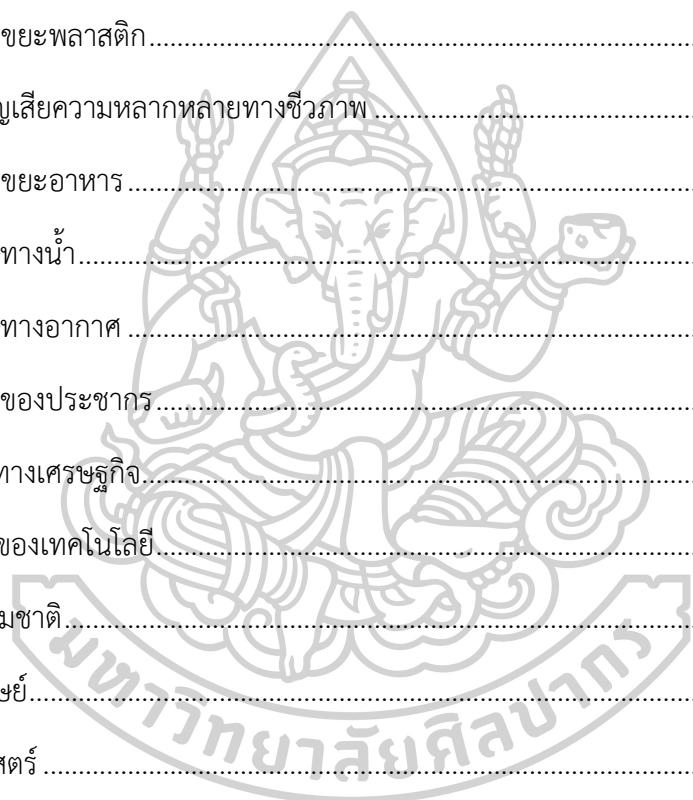
สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิทยานิพนธ์นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ หรือต้องการหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกันในภายภาคหน้า

อภิสิทธิ์ แสงทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
1.2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	4
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	4
ขอบเขตด้านรูปแบบ.....	4
ขอบเขตด้านเทคนิค.....	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	4
ขั้นตอนที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	5
สาระสำคัญในการนำเสนอผลงาน.....	5
1.6 คำศัพท์เฉพาะ	6
สุนทรียภาพ.....	6
ความตาย	6
การรุกราน.....	6
สิ่งแวดล้อม	6

ภาพพิมพ์แกะไม้.....	6
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน.....	7
2.1 ข้อมูลด้านเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน.....	7
ปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	7
ภาวะโลกร้อน (Global Warming)	7
พื้นที่สีเขียวลดน้อยลง	8
ปัญหาขยะพลาสติก.....	8
การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ.....	8
ปัญหาขยะอาหาร.....	9
มลพิษทางน้ำ.....	9
มลพิษทางอากาศ.....	9
การเพิ่มขึ้นของประชากร.....	9
การเติบโตทางเศรษฐกิจ.....	10
การพัฒนาของเทคโนโลยี.....	10
ภัยทางธรรมชาติ.....	10
ภัยจากมนุษย์.....	10
สุนทรียศาสตร์.....	11
สุนทรียภาพกับความตาย.....	11
สุนทรียภาพของการมีชีวิต.....	11
วาบิซาบิ.....	12
2.2 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อม.....	12
2.2.1 ป่าไม้ในประเทศไทย.....	13
ป่าไม้ผลัดใบ.....	13
ป่าดงดิบ.....	13

ป่าไม้สนเขา.....	13
ป่าชายเลนหรือป่าโกงกาง.....	13
ป่าพรุหรือป่าบึง.....	14
ป่าชายหาด.....	14
ป่าผลัดใบ.....	14
ป่าเบญจพรรณหรือป่าผสมผลัดใบ.....	14
ป่าเต็งรัง.....	14
2.2.2 ลักษณะของการรุกรานป่า.....	15
การทำลายป่าจากมนุษย์.....	15
รูปแบบการทำลายป่าที่สำคัญ.....	16
1. การทำไร่เลื่อนลอย.....	16
2. การบุกรุกป่าเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ.....	17
3. การบุกรุกป่าเพื่อเข้าไปตั้งถิ่นฐานใหม่.....	18
4. ไฟป่า 19.....	
5. การตัดไม้ทำลายพื้นป่า.....	20
2.2.3 การรุกรานสัตว์ป่า.....	20
2.3 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากป่าไม้.....	23
2.4 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากสิ่งมีชีวิตสัตว์ป่า.....	24
2.5 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากซากสิ่งมีชีวิต.....	25
2.6 อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน.....	26
Artist Ron Mueck (เกิดเมื่อ 1958).....	26
Artist Salvador Dalí (เกิดเมื่อ 1904).....	27
ศิลปิน สมพงษ์ อุดลยสารพันธ์.....	29
Artist Keisei Kobayashi.....	30

Gerald David Judah	32
2.7 อธิธิพลจากลัทธิทางศิลปะเหนือจริง (Surrealism).....	33
เอกลักษณ์ของเซอร์เรียลลิซึม	33
สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้อง.....	35
บทที่ 3 ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์	36
การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์.....	37
1. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและสร้างภาพต้นแบบ	37
2. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์แกะไม้	37
3. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์	38
4. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์ก่อนกลึงหมึกพิมพ์	38
5. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมหมึกและการกลึงสีหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์.....	38
6. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมกระดาษพิมพ์	38
7. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการพิมพ์ชิ้นงานภาพพิมพ์แกะไม้	39
8. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการทำความสะอาดหลังพิมพ์งาน.....	39
วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	43
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	43
ขั้นตอนในการสร้างภาพต้นแบบ.....	43
การแก้ไข เปลี่ยนแปลง.....	43
การพัฒนา.....	44
ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์แกะไม้.....	44
1. การเตรียมภาพร่างต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว	44
2. ผสมหมึกพิมพ์ใช้น้ำมันเข้ากับน้ำมันสน	45

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ด้วยการแกะ	46
ขั้นตอนการเตรียมกระดาษพิมพ์ผลงาน	48
ขั้นตอนการเตรียมหมึกและการกลึงสีหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์	48
ขั้นตอนการพิมพ์ชิ้นงานภาพพิมพ์แกะไม้	50
ขั้นตอนการทำความสะอาดหลังพิมพ์ผลงาน	52
บทที่ 4 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์	54
วิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหาผลงานในการสร้างสรรค์	54
การวิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์	54
การวิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างสรรค์	54
การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	55
ผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	57
แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	60
สรุปผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	60
ผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	61
แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	66
สรุปผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	66
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	67
สรุปผลจากการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	72
รายการอ้างอิง	74
ประวัติผู้เขียน	77

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ไธ่หมุ่นเวียน ไธ่เลื้อนลอย.....	16
ภาพที่ 2 ภาพถ่ายข่าวการบุกรุกป่าเพื่อปลูกพืช ลุยทวงคืนป่าจากไร่ข้าวโพด	17
ภาพที่ 3 ภาพถ่ายข่าวการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนทำที่พัก	18
ภาพที่ 4 ภาพถ่ายไฟป่าลามตอยข้าง.....	19
ภาพที่ 5 ภาพถ่ายการตัดไม้ทำลายป่า.....	20
ภาพที่ 6 ภาพถ่ายข่าวการลักลอบล่าสัตว์ป่า.....	21
ภาพที่ 7 ภาพถ่ายข่าวการลักลอบค้าซากสัตว์ หนังสัตว์ เขี้ยว และงาช้าง.....	22
ภาพที่ 8 ภาพถ่ายข่าวการลักลอบค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง	23
ภาพที่ 9 ภาพถ่ายป่าไม้.....	24
ภาพที่ 10 ภาพถ่ายสัตว์ป่า.....	24
ภาพที่ 11 ภาพถ่ายสัตว์ป่า.....	25
ภาพที่ 12 กะโหลกช้างป่าและกะโหลกกระทิงป่า.....	26
ภาพที่ 13 ภาพผลงานประติมากรรม Ron Mueck ชื่อผลงาน Mass(2017).....	27
ภาพที่ 14 ภาพผลงาน <i>The Persistence of Memory</i> (1931), Salvador Dalí.....	28
ภาพที่ 15 ภาพผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบ โดย สมพงษ์ อดุลยสารพันธ์.....	30
ภาพที่ 16 ภาพผลงาน <i>Wood Engraving</i> โดย Keisei Kobayashi.....	31
ภาพที่ 17 ภาพผลงาน <i>World War I memorial</i> โดย Gerry Judah.....	33
ภาพที่ 18 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์	39
ภาพที่ 19 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์	40
ภาพที่ 20 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์	41
ภาพที่ 21 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์	42

ภาพที่ 22 ภาพร่างต้นแบบ จากการตัดต่อด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop.....	44
ภาพที่ 23 ภาพแสดงการผสมหมึกพิมพ์ใช้น้ำมัน (OPSET INK).....	45
ภาพที่ 24 ภาพแสดงการใช้ลูกประคบลูบวนแม่พิมพ์.....	45
ภาพที่ 25 ภาพการวางกระดาษคาร์บอนขาวและภาพร่างผลงาน.....	46
ภาพที่ 26 ภาพการใช้ปากกาถูกลิ้นเขียนคัดลอกภาพต้นแบบ.....	46
ภาพที่ 27 ภาพแสดงการสร้างผลงาน ด้วยการแกะแม่พิมพ์ไม้.....	47
ภาพที่ 28 ภาพแสดงขั้นตอนการตัดกระดาษ.....	48
ภาพที่ 29 ภาพการใช้เกรียงปาดหมึกจากกระป๋องลงบนโต๊ะหินอ่อน.....	49
ภาพที่ 30 ภาพแสดงการใช้เกรียงปาดหมึกลงบนโต๊ะหินอ่อน.....	49
ภาพที่ 31 ภาพแสดงการใช้ลูกกลิ้ง กลิ้งหมึกลงบนแม่พิมพ์.....	50
ภาพที่ 32 การวางแม่พิมพ์ลงบนแท่นพิมพ์.....	50
ภาพที่ 33 ขั้นตอนการปูผ้าสักหลาด.....	51
ภาพที่ 34 ภาพการหมุนแท่นพิมพ์.....	51
ภาพที่ 35 การยกกระดาษผลงานขึ้นจากแม่พิมพ์.....	51
ภาพที่ 36 ขั้นตอนการใช้เกรียงปาดชุดหมึกออกจากโต๊ะหินอ่อน.....	52
ภาพที่ 37 ขั้นตอนการใช้น้ำมันสนและน้ำเปล่าเช็ดหมึก.....	52
ภาพที่ 38 ขั้นตอนเช็ดหมึกบนลูกกลิ้งยางและเกรียงปาด.....	53
ภาพที่ 39 ขั้นตอนเช็ดหมึกบนโต๊ะหินอ่อน.....	53
ภาพที่ 40 ใช้เศษผ้าซับทินเนอร์เช็ดโต๊ะหินอ่อนให้สะอาด.....	53
ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	57
ภาพที่ 42 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	58
ภาพที่ 43 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3.....	59
ภาพที่ 44 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1.....	61
ภาพที่ 45 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2.....	62

ภาพที่ 46 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3..... 63

ภาพที่ 47 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4..... 64

ภาพที่ 48 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5..... 65

ภาพที่ 49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1..... 67

ภาพที่ 50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2..... 68

ภาพที่ 51 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3..... 69

ภาพที่ 52 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4..... 70

ภาพที่ 53 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5..... 71

บทที่ 1

บทนำ

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคือรากฐานสำคัญของสรรพชีวิต เป็นแหล่งกำเนิดและค้ำจุนระบบนิเวศมาตลอดประวัติศาสตร์ของโลก ทว่ามนุษย์กลับเป็นผู้รุกรานธรรมชาติอย่างไม่เคยหยุดยั้ง ไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ทำลายป่า การล่าสัตว์ หรือการแปรเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเพื่อสนองต่อความต้องการของตน แม้การล่าสัตว์โดยตรงอาจลดลงในปัจจุบันพอสมควร แต่การแทรกแซงเข้าไปทำลายล้างในรูปแบบอื่นกลับเพิ่มพูนขึ้นอย่างทวีคูณทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจก็ตาม ทั้งการปล่อยสารเคมีปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำ มลภาวะทางอากาศ ปัญหาขยะล้นโลก และภาวะโลกร้อน เหล่านี้ล้วนเป็นเงามืดที่มนุษย์ทอดทิ้งไว้ให้ธรรมชาติต้องแบกรับและฟื้นฟูตัวเองอย่างเดิยวตายเสมอมา ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน แม้จะมีหน่วยงานหรือองค์กรอนุรักษ์และฟื้นฟูมาขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ยังคงเป็นเปอร์เซ็นต์ที่น้อยมาก หากเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม

ท่ามกลางวิกฤติสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงขึ้น สัตว์ป่ามากมายรวมถึงผืนป่าเองด้วยที่ถูกบีบให้ต้องปรับตัวอยู่ในพื้นที่ที่คับแคบลง แหล่งอาหารและที่อาศัยลดน้อยถอยลง และสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วเกินกว่าที่พวกมันจะสามารถปรับตัวได้ในบางครั้ง ส่งผลให้สัตว์หลายชนิดเข้าใกล้การสูญพันธุ์ ไปจนถึงการสูญพันธุ์ และอีกหลายชีวิตต้องจบลงก่อนเวลาอันควร มนุษย์ที่เป็นต้นเหตุของหายนะเหล่านี้กลับมองซากชีวิตเหล่านั้นเป็นเพียงเศษซากที่ไร้ความหมาย ทั้งที่แท้จริงแล้ว ความตายเหล่านั้นล้วนเป็นผลลัพธ์จากการกระทำของมนุษย์เองเป็นส่วนใหญ่

สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต จึงเกิดขึ้นจากการตั้งคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์พร้อมทั้งเชื่อมโยงความตายเข้ากับความงามที่ซ่อนอยู่ในธรรมชาติของการดำรงอยู่ ธรรมชาติและการดำรงอยู่ของสรรพชีวิต สุสานในที่นี้มิใช่เพียงสถานที่ฝังร่างสิ่งมีชีวิตที่ล่วงลับไปแล้วเท่านั้น แต่เป็นสัญลักษณ์ของการเชื่อมโยงระหว่างชีวิตและความตาย เป็นภาพสะท้อนของการทำลายและการก่อกำเนิดใหม่ ข้าพเจ้าต้องการสร้างพื้นที่ทางจินตนาการที่รวบรวมเศษซากของสัตว์ป่าไว้ด้วยกัน เสมือนเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่สิ่งมีชีวิตสามารถดำรงอยู่ร่วมกัน ทว่าในขณะเดียวกันพื้นที่นี้กลับเป็นอาณาเขตจำกัด ที่สะท้อนถึงเสรีภาพที่ถูกกลืนและธรรมชาติที่ถูกบีบให้ปรับตัวแปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขสถานการณ์ที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์และธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ร่วมกันมาอย่างยาวนาน ทว่าความสัมพันธ์นี้ก็กลับเต็มไปด้วยความขัดแย้งและการเอาเปรียบ มนุษย์ในฐานะผู้มีอำนาจเหนือสิ่งมีชีวิตอื่น ได้เปลี่ยนแปลงและรุกรานธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ มาโดยตลอด ตั้งแต่การล่าสัตว์ การตัดไม้ทำลายป่า ไปจนถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ แม้ว่าการล่าสัตว์โดยตรงอาจลดลงในปัจจุบัน แต่การรุกรานธรรมชาติในทางอ้อมกลับเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศ การปล่อยสารเคมีลงสู่แหล่งน้ำ ขยะที่ล้นโลก หรือภาวะโลกร้อนที่เป็นภัยคุกคามต่อสิ่งมีชีวิตทุกชนิด วิกฤตสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้สัตว์ป่าจำนวนมากต้องสูญเสียดินที่อยู่อาศัย ขาดแหล่งอาหาร และต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดภายใต้ข้อจำกัดที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น ท่ามกลางกระบวนการทำลายล้างนี้ จากซากสัตว์ที่เคยมีชีวิตกลับถูกทอดทิ้งอย่างไร้ค่า มองเป็นเพียงร่องรอยของความตาย โดยที่แท้จริงแล้ว ความตายเหล่านั้นล้วนมีต้นเหตุจากน้ำมือของมนุษย์เอง

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ และตระหนักถึงบทบาทของมนุษย์ในฐานะผู้กำหนดชะตากรรมของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ จนนำมาสู่แนวคิดในการสร้างสรรค์งาน สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างชีวิต ความตาย และผลกระทบของมนุษย์ต่อธรรมชาติ แนวคิดนี้มีได้มองสุสานเพียงเป็นสถานที่ฝังร่างของสิ่งมีชีวิตที่ล่วงลับเท่านั้น แต่เป็นพื้นที่เชิงสัญลักษณ์ที่บอกเล่าถึงความเปราะบางของการดำรงอยู่ และเป็นเวทีที่สิ่งมีชีวิตถูกจัดวางร่วมกันราวกับเป็นพื้นที่ปลอดภัย ที่ปราศจากการล่าและการทำลายล้าง และเป็นพื้นที่แห่งความสงบสุขสุนทรีย์ ท่ามกลางความงดงามของธรรมชาติอย่างที่มีมันควรจะเป็น

จากสภาวะสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอยู่นั้น ทำให้ข้าพเจ้าหวงระลึกถึงธรรมชาติของชนบทอีสานในวัยเด็กที่เคยอุดมสมบูรณ์มากกว่าตอนนี้ และฝันถึงดินแดนพื้นที่ปลอดภัย พื้นที่แห่งอิสรภาพ สะท้อนถึงการดำรงอยู่ที่ไม่ต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด การอยู่ร่วมกันในบ้านหลังเดียวกันที่เรียนว่าธรรมชาติ ด้วยจินตนาการและความฝันนี้ จึงนำไปสู่การสำรวจความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็เผยให้เห็นความขัดแย้งระหว่างการรุกรานและการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสุนทรีย์ ในพื้นที่จินตนาการที่ไร้ขอบเขตและกาลเวลาราวกับเป็นภาพในความฝัน

1.2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. สร้างสรรค์ผลงาน สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต ที่ถ่ายทอดจินตนาการผ่านเศษซากความตายและความขัดแย้งจากการรุกราน และการดำรงอยู่ร่วมการของสิ่งมีชีวิตอย่างมีความสุข ในพื้นที่จินตนาการและความฝัน
2. ศึกษาลักษณะ การเป็นอยู่ของชีวิตสัตว์ป่า สัตว์ทั่วไปตามธรรมชาติและซากความตายที่เกิดขึ้นจากน้ำมือมนุษย์ และการเป็นอยู่ของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ
3. ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปกรรมที่ถ่ายทอด ความคิด ความรู้สึกที่เหนือจริง (surrealist) โดยถ่ายทอดผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) โดยใช้การแกะจุดและเส้นสร้างสรรค์ สร้างเป็นน้ำหนักแสงเงาถ่ายทอดบรรยากาศ อารมณ์ ของพื้นที่ในจินตนาการและการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลทางกายภาพโครงสร้างของซากกะโหลกสัตว์และลักษณะของสัตว์ป่าที่มีในธรรมชาติ และข้อมูลทางกายภาพของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเพื่อสร้างสรรค์เป็นความหมายที่สะท้อนถึงการมีชีวิตและการสูญเสีย ในพื้นที่จินตนาการและความฝัน
2. สร้างผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่มีเทคนิคกระบวนการที่เชื่อมโยงเข้ากับการสร้างสรรค์โดยใช้น้ำหนักแสงเงาที่เกิดจากเส้นรูปแบบต่างๆ เข้ามาผสมผสานกับเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ เพื่อสร้างอารมณ์บรรยากาศ และสร้างความหมายที่สะท้อนถึงชีวิตกับความตาย และจินตนาการถึงพื้นที่แหล่งอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน
3. ผลงานศิลปะที่ถูกสร้างสรรค์ในบริบทต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายโดยมนุษย์ ทำให้ตระหนักเห็นคุณค่าของทุกชีวิต สิ่งแวดล้อม และความงดงามของธรรมชาติ

1.4 ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ขอบเขตด้านเนื้อหา แนวความคิดเพื่อต้องการแสดงถึงความรู้สึกความงดงามของธรรมชาติ ทั้งความตายและการมีชีวิต ซึ่งงดงามได้ด้วยตัวของมันเอง แต่ภายใต้บริบทของความงามนั้นแฝงไปด้วยความหดหู่ และน่าเศร้า โดยที่มาของความตายนั้นถูกเร่งให้เกิดขึ้นด้วยน้ำมือมนุษย์ จึงเกิดเป็นงานสร้างสรรค์บนพื้นที่ธรรมชาติและจัดวางสิ่งมีชีวิตให้อาศัยในซากความตายอย่างปกติ โดยใช้ต่อไม้ที่มีร่องรอยการถูกตัดรองรับเป็นฐานวางของระบบนิเวศน์ใหม่ขึ้นมาอย่างเหนือจริง

ขอบเขตด้านรูปแบบ พื้นที่จำกัดท่ามกลางพื้นที่ธรรมชาติในสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยการใช้ต่อไม้ที่ถูกตัด แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติที่สงบงดงาม เงียบเหงา ในขณะที่บนตอไม้นั้นมีกะโหลกไร่วิญญานของสรรพสัตว์ถูกจัดวางอย่างสง่างามและยิ่งใหญ่ เป็นดั่งที่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิดที่ดำรงอยู่ร่วมกับเศษซากความตายเหล่านั้น ซึ่งทั้งความเป็นและความตายนั้นถูกจัดให้อยู่บนตอไม้ที่ถูกตัดหรือทำลายจากฝีมือมนุษย์

ขอบเขตด้านเทคนิค สร้างสรรค์ผลงานโดยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ด้วยการใช้ส่วแกะไม้ สร้างบรรยากาศน้ำหนักแสงเงา แสดงออกถึงวัตถุและรูปทรงต่างๆ และลักษณะพื้นผิวต่างๆ ในรูปแบบนามธรรมและรูปธรรม รวมทั้งการให้วัตถุได้แสดงออกถึงพลัง ด้วยการสร้างสรรค์ผลงานที่มีขนาดใหญ่ และมีการเน้นย้ำร่องรอยพื้นผิวของวัตถุต่างๆ ให้สมจริง โดยทั้งนี้จะนำเสนอผ่านผลงานรูปแบบของพื้นที่ในจินตนาการ เป็นงานศิลปะแนวเหนือจริง

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดที่สอดคล้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะเดียวกันนี้
2. ศึกษารูปแบบศิลปะเหนือจริง เพื่อนำมาประกอบใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
3. ศึกษารูปแบบศิลปินที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการใช้ Landscape เพื่อนำมาประกอบใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
4. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลของพืชพรรณ สัตว์ บ้านไม้และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องจักสานเครื่องถักทอ รวบรวมข้อมูลและบันทึกภาพ
5. สร้างภาพร่างต้นแบบ โดยการลงพื้นที่ถ่ายภาพแล้วนำมาตัดต่อในคอมพิวเตอร์

ขั้นตอนที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและสร้างภาพต้นแบบ
2. ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์แกะไม้
3. ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์แกะไม้
4. ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์ก่อนกลิ้งหมึกพิมพ์
5. ขั้นตอนการเตรียมหมึกและการกลิ้งสีพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์
6. ขั้นตอนการเตรียมกระดาษพิมพ์
7. ขั้นตอนการพิมพ์ขึ้นผลงานภาพพิมพ์แกะไม้
8. ขั้นตอนการทำความสะอาดหลังพิมพ์ผลงานเสร็จ

สาระสำคัญในการนำเสนอผลงาน

ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต” มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติที่ถูกรุกรานและได้รับผลกระทบจากมนุษย์ แสดงออกถึงการทำลาย ชีวิต ความตาย ความไม่สมบูรณ์แบบและความงามของธรรมชาติ โดยมีได้มุ่งเน้นที่จะชี้ให้เห็นเชื่อแต่อย่างใด เพียงนำเสนอผ่านมุมมองของประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์จากข้อมูล โดยการเรียบเรียงจัดการแล้วถ่ายทอดผ่านจินตนาการออกมาเป็นผลงานเพียงเท่านั้น ตัวผลงานจึงสร้างสรรค์ขึ้นผ่านผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ ซึ่งเป็นเทคนิคที่สร้างร่องรอย ด้วยการใช้เส้นในลักษณะต่างๆ ให้เกิดเป็นพื้นผิวและมวลน้ำหนักแสงเงา แสดงออกถึงพลังและอารมณ์ของผลงาน นั้นจึงเป็นจุดสำคัญที่ต้องการสื่อถึงในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

1.6 คำศัพท์เฉพาะ

สุนทรียภาพ ความหมาย ความซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งทั้งดงาม ไพเราะ หรือรื่นรมย์ ไม่ว่าจะ เป็นธรรมชาติ ดนตรี หรือศิลปะ เป็นความรู้สึกซาบซึ้งในคุณค่าสิ่งต่างๆ ที่จะเจริญเติบโตได้โดย ประสบการณ์ หรือการศึกษา อบรม ฝึกฝน จนเป็นอุปนิสัยเกิดขึ้นเป็นรสนิยม ขึ้นตามตัวบุคคล เป็น ความรู้สึกที่บริสุทธิ์ ที่เกิดขึ้นในห้วงเวลาหนึ่ง ในลักษณะของอารมณ์หรือความรู้สึกต่างๆ เช่น การ พอใจ ชื่นใจ สบายใจ

ความตาย ความหมาย เป็นการสิ้นสุดการทำหน้าที่ทางชีวภาพอันคงไว้ซึ่งสิ่งมีชีวิต หรือการ เสียชีวิตนั่นเอง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแน่นอนหากมีชีวิต เป็นพื้นฐานจุดจบของการดำรงอยู่ทุกชีวิต

การรุกราน ความหมาย การกระทำอย่าง ที่ล่วงล้ำแทรกแซงระรานเข้าไปในสถานที่ ที่ไม่ใช่ พื้นที่ของตนเอง เช่น การล่วงล้ำเข้าไปก่อความวุ่นวาย สร้างความเสียหายในพื้นที่ส่วนรวม หรือพื้นที่ ของคนอื่น

สิ่งแวดล้อม ความหมาย คือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่ เป็นรูปธรรม (สามารถจับต้องและมองเห็นได้เช่น ธรรมชาติ ป่าไม้ สิ่งมีชีวิต) และนามธรรม (ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมแบบแผน ประเพณี ความเชื่อ) มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการ เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่ง อย่าง หลีกเลียงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

ภาพพิมพ์แกะไม้ ความหมาย ภาพที่เกิดจากการพิมพ์โดยมีแม่พิมพ์ที่เป็นไม้ โดยมีลักษณะ การพิมพ์แบบผิวขน

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต (Graveyard of life's Aesthetics) ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ เจริญความรู้และวิจัยข้อมูลในส่วนต่างๆ โดยศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุนทรียศาสตร์ การมีชีวิตและความตาย รวมไปถึงการศึกษาอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน อิทธิพลที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม เพื่อวิเคราะห์และตีความด้วยข้อมูลเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในใจสื่อออกผ่านผลงานศิลปะ ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ด้วยการแตกประเด็นออกเป็นชุดข้อมูลต่างๆ ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับเนื้อหาเรื่องราว รูปแบบ วิธีการ ซึ่งจะแตกประเด็นออกเป็นอิทธิพลด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 ข้อมูลด้านเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

ปัญหาสิ่งแวดล้อม วิกฤตสิ่งแวดล้อมอย่างหนักในปัจจุบัน ทั้งอากาศที่แปรปรวนแบบสุดขีด การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่งบนโลกเท่านั้น แต่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก โดยที่เราประมาทไม่คาดคิดว่าปัญหาเหล่านี้ที่มีตั้งแต่อดีต จะส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันได้อย่างมหาศาลเพียงนี้ นั่นจึงเป็นตั้งคำถามว่าหากเรายังไม่ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้แล้วเริ่มหาวิธีช่วยกันแก้ไข ค่อยๆ เปลี่ยนจากหนักให้เป็นเบาให้ได้ หากเรายังไม่ทำอะไร แล้วปล่อยปัญหานี้เรื้อรังต่อไปในอนาคต อาจจะสายเกินแก้ไขและอาจทวีคูณผลกระทบที่ร้ายแรงเกิดความคาดหมาย และอาจนำไปสู่ความสูญเสียที่กระจายเป็นวงกว้างทั่วโลกไปจนถึงวิกฤตการสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ได้ โดยเฉพาะ 7 วิกฤตสิ่งแวดล้อมที่ควรจับตามองและเร่งหาทางแก้ปัญหาเป็นอย่างยิ่ง

ภาวะโลกร้อน (Global Warming) เป็นวิกฤตสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อทั่วทั้งโลก โดยมีสาเหตุของการเกิดวิกฤตสิ่งแวดล้อมนี้จาก การเพิ่มขึ้นของประชากร การทำอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนสู่ชั้นบรรยากาศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในด้านสุขภาพและวิถีชีวิต รวมไปถึงกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น พายุไซรอนร้อน พายุเฮอริเคน คลื่นความร้อน และน้ำท่วม เป็นต้น

พื้นที่สีเขียวลดน้อยลง โครงการ Global Forest Watch จากสถาบันทรัพยากรโลก (WRI) ได้บันทึกสถิติตัวเลขล่าสุดในปี 2024 ไว้ว่า ในทุกนาที่จะมีการตัดไม้ทำลายป่าขนาดเท่าสนามฟุตบอล 10 สนามและข้อมูลจากมูลนิธิสืบนาคะเสถียรเผยว่าจากปี 2023 ถึงปี 2024 มีการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทยมากถึง 317,819.20 ไร่ จากปี 2022 ที่มีพื้นที่ป่าไม้เหลือ 102,135,974.96 ไร่ คิดเป็น 31.57% ของพื้นที่ประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ “ 101,818,155.76 ไร่ หรือคิดเป็น 31.47% ” ของพื้นที่ประเทศ

ซึ่งเป็นตัวเลขที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัดและมากที่สุดในรอบ 10 ปี 57 ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีหน่วยงานต่างๆ ที่พยายามจะปกป้องพื้นที่ป่าไม้และสัตว์ป่า แต่การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าที่อยู่นอกเหนือกฎหมายยังคงมีอยู่อย่างแพร่หลาย(มูลนิธิสืบนาคะเสถียร 2023)¹

ปัญหาขยะพลาสติก ปัจจุบันมีพลาสติกประมาณ 14 ล้านตัน ไหลลงสู่มหาสมุทรทุกปี ซึ่งเป็นอันตรายต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในมหาสมุทร และข้อมูลจาก National Geographic ปี2024 พบว่า 91% ของพลาสติกทั้งหมดที่เคยผลิตมานั้นไม่ได้ถูกนำไปรีไซเคิล นั่นถือเป็นความล้มเหลวครั้งใหญ่ของอุตสาหกรรมและมนุษย์ เนื่องจากพลาสติกใช้เวลาย่อยสลายถึง 300-400 ปี เท่ากับต้องใช้เวลาหลายชั่วอายุคน จนกว่ามันจะหมดไป ซึ่งเป็นหนึ่งในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ใหญ่ที่สุด และแก้ไขยากที่สุด(GEOGRAPHIC 2017)²

การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ในช่วงเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา การบริโภคของมนุษย์ ประชากร เศรษฐกิจโลก และการขยายตัวของเมืองเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มนุษย์ชาติใช้ทรัพยากรของโลกมากกว่าที่จะสามารถเติมเต็มได้ตามธรรมชาติ ปี 2020 พบว่าจำนวนประชากรของสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม ปลา นก สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ลดลงโดยเฉลี่ยถึง 68% ซึ่งเกิดจากปัจจัยหลายประการ แต่โดยหลัก ๆ แล้วเกิดจากการเปลี่ยนแหล่งที่อยู่อาศัย เช่น ป่า พุ่มหญ้า และป่าชายเลน ให้เป็นระบบเกษตรกรรม สัตว์ต่าง ๆ เช่น ตัวลิ่ง ฉลาม และม้าน้ำ ได้รับผลกระทบจากการค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

¹ seub.or.th. สถานการณ์ป่าไม้ไทย. เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก: <https://www.seub.or.th/document/สถานการณ์ป่าไม้ไทย/2023-235/>

² ngthai.com. environment 91%ของพลาสติก ไม่ได้ถูกนำกลับมาใช้ใหม่. เข้าถึงเมื่อวันที่15 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก: <https://ngthai.com/environment/2982/91-of-plastic-isnt-recycled/>

ปัญหาขยะอาหาร หนึ่งในสามของอาหารที่มีไว้สำหรับการบริโภคของมนุษย์ (ประมาณ 1.3 พันล้านตัน) ถูกทิ้งไปปริมาณมากเพียงพอที่จะเลี้ยงคนได้ 3 พันล้านคน ซึ่งเป็นสาเหตุของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกถึง 1 ใน 4 ต่อปี และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคต ซึ่งถือเป็นหนึ่งในสาเหตุของปัญหาโลกร้อนและยังก่อให้เกิดแหล่งน้ำเน่าเสียอีกด้วยหากเศษอาหารไม่ถูกแยกอย่างถูกวิธี

มลพิษทางน้ำ อุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นทั่วโลกไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อพื้นผิวเท่านั้น แต่ยังเป็นสาเหตุหลักของการเกิดกรดในมหาสมุทรอีกด้วย เนื่องจากมหาสมุทรของเราดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ประมาณ 30% ที่ถูกปล่อยออกสู่ชั้นบรรยากาศของโลก ความเข้มข้นของการปล่อยก๊าซคาร์บอนที่สูงขึ้นจะถูกปล่อยออกมาจากกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล ตลอดจนผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เช่น อัตราการเกิดไฟป่าที่เพิ่มขึ้น ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ถูกดูดซับกลับลงสู่ทะเล

มลพิษทางอากาศ วิกฤตสิ่งแวดล้อมที่ใหญ่ที่สุดในปัจจุบันคือมลพิษทางอากาศ ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก (WHO) เผยว่ามีคนประมาณ 4.2 ถึง 7 ล้านคนเสียชีวิตจากมลพิษทางอากาศทั่วโลกทุกปี สาเหตุของมลพิษทางอากาศส่วนใหญ่มาจากแหล่งอุตสาหกรรมและยานยนต์ รวมถึงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเผาไหม้ชีวมวลและคุณภาพอากาศที่ไม่ดีเนื่องจากพายุฝุ่น

ปัจจัยที่ทำให้เกิดวิกฤตสิ่งแวดล้อม

วิกฤตสิ่งแวดล้อมมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน โดยส่วนใหญ่มีจุดเริ่มต้นมาจากการสะสมของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากมนุษย์และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ ดังนี้

การเพิ่มขึ้นของประชากร เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มสูงขึ้นเป็นทวีคูณ ความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติก็พุ่งตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหาร น้ำ พลังงาน และแร่ธาตุต่างๆ เมื่อทรัพยากรที่มีจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ มนุษย์จึงหันไปบุกทำลายธรรมชาติเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศและเกิดวิกฤตสิ่งแวดล้อมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การเติบโตทางเศรษฐกิจ ภายใต้กระแสการพัฒนาที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง เพราะมนุษย์มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น ตามมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้น เช่น การมีรถยนต์ส่วนตัวหลายคันต่อครัวเรือน ซึ่งนำมาสู่ปัญหามลพิษทางอากาศ เสียง และความสิ้นเปลือง นอกจากนี้ ความต้องการใช้ทรัพยากรด้านอื่นๆ เช่น การรุกรานตัดไม้ทำลายป่า การใช้น้ำอย่างสิ้นเปลือง ล้วนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น เพราะมีการนำไปใช้อย่างไม่ยั่งยืนและไม่มีการสร้างขึ้นมาทดแทน ก่อให้เกิดการเสียสมดุลและเป็นปัญหาในระยะยาว

การพัฒนาของเทคโนโลยี เทคโนโลยีอันทันสมัยเอื้อให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ได้ง่ายดาย โดยเฉพาะในภาคการเกษตรที่มีการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการผลิต รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดสารพิษตกค้างปนเปื้อนลงสู่ดินและแหล่งน้ำ จนกลายเป็นวิกฤตสิ่งแวดล้อมทางดินและน้ำที่ยากต่อการแก้ไขปัญห และยังนำไปสู่ผลกระทบเป็นวงกว้างอีกด้วย

ภัยทางธรรมชาติ ภัยธรรมชาติอย่าง ไฟป่า น้ำท่วม แผ่นดินไหว และการปะทุของภูเขาไฟ ล้วนสร้างความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อมอย่างมหาศาล แม้ว่าวิกฤตสิ่งแวดล้อมเหล่านี้จะเกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่การกระทำของมนุษย์บางอย่างก็มีส่วนกระตุ้นให้เกิดภัยพิบัติรุนแรงยิ่งขึ้น

ภัยจากมนุษย์ จากทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่ามนุษย์คือปัจจัยหรือตัวการสำคัญในการก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจก็ตาม เพราะปฏิเสธไม่ได้ว่าการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่ยังพัฒนาความก้าวหน้าเท่าไร ยิ่งสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติมากเท่านั้น รวมไปถึงจนถึงความโลภของมนุษย์ในแง่มุมมองต่างๆ ทั้งการกอบโกยผลประโยชน์จากธรรมชาติอย่างการลักลอบล่าสัตว์ป่าหายาก ลักลอบตัดไม้ หรือทำลายธรรมชาติเพื่อผลประโยชน์ เช่นการเปลี่ยนป่าเป็นที่อยู่อาศัย สถานที่ท่องเที่ยว หรือทำการเกษตร ซึ่งเป็นการรุกรานที่อยู่อาศัยและที่หาอยู่หากินของสัตว์ป่าทั้งสิ้น จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นว่าสาเหตุหลักของวิกฤตสิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากน้ำมือมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ทั้ง

การเพิ่มจำนวนของประชากรโลก การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมถึงกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ที่ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติรุนแรงขึ้น และส่งผลกระทบต่อทุกชีวิตแม้กระทั่งมนุษย์เอง ดังนั้น การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จึงต้องอาศัยทั้งมาตรการป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมจากฝีมือมนุษย์ ควบคู่ไปกับการค้นหาวิธีการจัดการและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอันมีค่าให้คงอยู่สืบไป

สุนทรียศาสตร์

สุนทรียศาสตร์หมายถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ด้วยการสัมผัส หรือทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้สึกในเรื่องของความงาม (นิพาดา เทวกุล, 2030) สุนทรียศาสตร์เกิดขึ้น เมื่อมนุษย์รู้สึกถึงความสุขหรือความซาบซึ้งในความงามของธรรมชาติ กับการเห็นคุณค่าในความดีและความงามของการสร้างสรรค์หรืองานศิลปะ หรือที่เรียกอีกแบบหนึ่งได้ก็คือ สุนทรียภาพ หมายถึง ความสวยงาม ความน่ายินดี ความน่ารัก เปี่ยมไปด้วยรสนิยม หรือศิลปะ ความสละสลวย ความอ่อนไหวและความซาบซึ้งในคุณค่าสิ่งต่าง เช่นคุณค่าทางศิลปะแขนงต่างๆ ภาพวาด ดนตรี บทกวี หรือการแสดง และรวมถึงคุณค่าของธรรมชาติรอบตัวและการมีชีวิต(กัรติวุฒิมงคล 2025)³

สุนทรียภาพกับความตาย ความตายเป็นสภาวะที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นหัวข้อที่ถูกหยิบยกขึ้นมาอภิปรายในหลากหลายแขนงวิชา ทั้งปรัชญา ศิลปะ และวรรณกรรม ความตายมิใช่เพียงจุดสิ้นสุดของการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิต แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นของการพิจารณาเชิงสุนทรียศาสตร์เกี่ยวกับสภาวะของความเสื่อมสลาย ศิลปินหลายยุคหลายสมัยได้ถ่ายทอดความงามของความตายในรูปแบบที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ภาพวาดแนว Vanitas ในยุคเรอเนซองส์ที่สะท้อนถึงความไม่จีรังของชีวิต ไปจนถึงศิลปะจัดวางที่ใช้ซากสัตว์เป็นสื่อกลางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับบทบาทของมนุษย์ต่อธรรมชาติ

สุนทรียภาพของการมีชีวิต คือการใช้ชีวิตอย่างมีสุนทรียภาพ หรือใช้ชีวิตเพื่อการอยู่รอด การเคารพต่อสิ่งรอบข้าง เคารพผู้อื่น เคารพสิ่งมีชีวิตร่วมโลกรวมถึงตัวเอง เคารพแม้กระทั่งความเสื่อมสลายหรือความตายด้วยความเข้าใจในความเป็นไป และใช้ชีวิตในการเสพหรือตีความถึงความงาม

³ จตุรัตน์ กัรติวุฒิมงคล. สุนทรียศาสตร์และสุนทรียภาพ: มิติหนึ่งของชีวิต. เข้าถึงเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก:

ในแง่มุมต่างๆ ได้อย่างไร นรมย์ ไม่ว่าจะเป็นการกิน การอยู่ การพูดจา การวางตัว ทั้งหมดทั้งหมดล้วนขึ้นอยู่กับความเข้าใจและความพอใจในสิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

วาบิซาบิ (Wabi-Sabi) เป็นแนวคิดทางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นที่มีรากฐานมาจากพุทธศาสนา เช่น แนวคิดนี้สะท้อนถึงความงามในความไม่สมบูรณ์แบบ ความเรียบง่าย และความไม่ถาวร โดยยอมรับและหลงใหลในความไม่สมบูรณ์แบบ ความเก่าแก่ ความสึกหรอ และการแสดงออกถึงธรรมชาติที่แท้จริงของสิ่งของและสภาพแวดล้อม ในศิลปะแบบญี่ปุ่นที่เน้นถึงความงามของสิ่งที่ไม่สมบูรณ์และไม่จีรังถูกนำมาใช้ในศิลปะร่วมสมัยเพื่อสะท้อนถึงกระบวนการเปลี่ยนผ่านของชีวิตและความเสื่อมสลาย สุนทรียศาสตร์ของความเสื่อมสลายมีได้มีเพียงแง่มุมที่หดหู่ หากแต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความสงบและการปล่อยวาง เพราะหากเมื่อเรา ยอมรับได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ไม่มีอะไรที่จะสมบูรณ์แบบร้อยเปอร์เซ็นต์ ทุกอย่างมีความเปลี่ยนแปลง แต่ขณะเดียวกันก็มีคุณค่าในตัวมันเอง เช่นกัน(บุญล้อม 2024)⁴

2.2 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อม

ข้าพเจ้าเกิดและใช้ชีวิตเติบโตในภาคอีสาน และสิ่งแวดล้อมในวัยเด็กที่ข้าพเจ้าเติบโตมานั้น มีสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์กว่าในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทั้งทางน้ำและบนบก และการใช้ชีวิตในวัยเด็กของข้าพเจ้าคือการได้เข้าป่ากับย่าเพื่อไปหาเห็ดและผักป่าตามฤดูกาลต่างๆตามเชิงเขา ฝายหรือห้วยกันน้ำ ทำให้ข้าพเจ้ามีความรักแล้วผูกพันกับป่าไม้ และบ่อยครั้งในที่ได้เข้าป่ากับย่า ข้าพเจ้ามักจะมีโอกาสพบสัตว์ป่าอยู่เป็นประจำ ด้วยบรรยากาศป่าเป็นความทรงจำประทับใจในวัยเด็กมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อข้าพเจ้าเติบโตและได้ย้ายเข้ามาศึกษาในกรุงเทพฯ จะมีโอกาสได้เดินทางกลับต่างจังหวัดเพียงปีละ 1-2 ครั้งเท่านั้น แล้วสิ่งที่ข้าพเจ้าเคยพบเห็นในวัยเด็ก ก็ค่อยๆเปลี่ยนแปลงไปอย่างน่าใจหาย เพราะจากป่าที่เคยมีต้นไม้เล็กใหญ่ขนาดพันธุ์ ก็ถูกตัดทำลายลง แล้วแทนที่ด้วยสวนทำการเกษตรหรือกลายเป็นที่อยู่อาศัย จากฝายที่เคยมีน้ำไหลตลอดปีก็แห้งเหือดอย่างไม่น่าเชื่อ

⁴ วิชา บุญล้อม. แนวคิด Wabi-Sabi ไม่สมบูรณ์แบบก็มีความสุขได้. เข้าถึงเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก: <https://thestandard.co/life/wabi-sabi-mindset/>

จนเมื่อข้าพเจ้าได้ศึกษาต่อชั้นปริญญาตรี ข้าพเจ้าได้กลับมาสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมอีกครั้ง เนื่องด้วยมีโอกาสได้เข้าร่วมทีมจิตอาสาโครงการรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง มูลนิธิ สืบ นาคะเสถียร เมื่อได้เข้าป่าที่อุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมากอีกครั้ง เมื่อได้กลิ่นป่า ได้ยินเสียงป่า เสียงสัตว์ ได้มีโอกาสเห็นสัตว์ป่าใช้ชีวิตอีกครั้ง จึงก่อเกิดเป็นความประทับใจอีกครั้ง และเป็นอุดมการณ์สารตั้งต้นในการนำแนวความคิดเรื่องสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์มาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน และเมื่อเริ่มทำงานและหาข้อมูล ข้าพเจ้าจึงเลือกหยิบประเด็นการรุกรานทำลายธรรมชาติและนำไปสู่ความตายของสัตว์ป่าที่เกิดมาจากน้ำมือมนุษย์ มาใช้เป็นแนวทางทั้งในแง่แนวความคิด และออกแบบองค์ประกอบงานศิลปะของข้าพเจ้า

2.2.1 ป่าไม้ในประเทศไทย

ป่าไม้ในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ประเภทหลักๆ และแต่ละประเภทยังจำแนกเป็นป่าชนิดต่างๆได้ ดังนี้

ป่าไม่ผลัดใบ เป็นป่าที่มียอดเขียวชอุ่มตลอดปีเนื่องจากต้นไม้ในป่าชนิดนี้เมื่อผลัดใบจะไม่ทิ้งใบพร้อมกันทั้งต้น จะมีใบอ่อนแตกใหม่มาแทนที่ใบเก่าเสมอ สามารถจำแนกได้เป็นชนิดใหญ่ๆ 5 ประเภท ดังนี้

ป่าดงดิบ (Tropical evergreen forest) เป็นป่าที่อยู่ในเขตที่มีความชุ่มชื้นสูง ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม มีฝนตกเกือบตลอดปี ดินมีความชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่ได้ทั้งในที่ราบ และที่เป็นภูเขาสูง มีกระจายอยู่ทั่วไปตั้งแต่ภาคเหนือลงไปจนถึงภาคใต้สามารถแบ่งย่อยตามสภาพความชุ่มชื้นและระดับความสูงต่ำของภูมิภาค

ป่าไม้สนเขา (Lower montane coniferous forest) เป็นป่าไม้ที่มีกลุ่มไม้เนื้ออ่อนจำพวก conifer หรือไม้สนเขาโดยทั่วไป ป่าสนเขาชอบขึ้นอยู่ตามสันเขา ที่มีอากาศหนาวเย็น และดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีฝนตกตามฤดูกาลเป็นส่วนมาก มีลักษณะ เป็นป่าโปร่ง ป่าชนิดนี้จะกระจายอยู่เป็นหย่อมๆ จะมีสภาพเหมือนป่าทุ่ง เช่นที่ ภูกระดึง และทุ่งแสลงหลวง

ป่าชายเลนหรือป่าโกงกาง (Mangrove forest) ป่าชายเลนเป็นป่าที่ขึ้นอยู่ในที่ดินเลนริมทะเล ตามบริเวณปากน้ำที่มีน้ำทะเลท่วมถึงและตามเกาะต่างๆ ทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ป่าชายเลนมีลักษณะโครงสร้างของป่าและองค์ประกอบของพรรณไม้ โดยเฉพาะ ไม้ไม้เด่นได้แก่: โกงกางใบใหญ่ โกงกางใบเล็ก ซึ่งทั้งสองชนิดนี้จะมีรากค้ำยัน

ป่าพรุหรือป่าบึง (Peat Swamp forest) เป็นป่าที่ขึ้นอยู่ในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำ ที่มีสภาพเป็นแอ่งน้ำจืดขังติดต่อกันมาหลายปี มีการสะสมของชั้นอินทรีย์วัตถุหรือดินอินทรีย์ที่หนามากหรือน้อย อยู่เหนือชั้นดินแท้ๆ การสะสมของซากพืชและอินทรีย์วัตถุที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันในสภาวะที่น้ำท่วมขังที่ ได้จากน้ำฝนในแต่ละปี ซึ่งอาจเป็นบริเวณที่ราบลุ่มสองฝั่งแม่น้ำ ตามหนอง บึง มักอยู่บริเวณที่มี ปริมาณน้ำฝนจำนวนมากต่อปี

ป่าชายหาด (Beach forest) เป็นสังคมพืชที่ขึ้นอยู่ตามชายฝั่งทะเล โดยปกติน้ำทะเลจะท่วมไม่ถึง เป็นเนินทราย บางแห่งจะเป็นดินกรวดปนทรายและโขดหิน หรือมีลักษณะสภาพคล้ายเกาะ ประกอบด้วย พงหญ้าไม้พุ่ม และไม้ล้มลุก หรือมีสภาพเป็นป่าละเมาะ หรือสภาพเป็นป่าที่มีเรือนยอดชิดกัน พันธุ์พืชที่ขึ้นอยู่ได้ต้องทนต่อสภาพดินเค็ม และปรับตัวเข้ากับกระแสลมแรง ความแห้งแล้งและ ไอเค็มจากทะเล และมีพืชคลุมดินเกาะยึดทรายยื่นเป็นสายออกไป เช่น กระทิง โปทะเล ปอทะเล หูกวาง โกงกางหูช้าง ดินเป็ดทราย เป็นต้น

ป่าผลัดใบ (Deciduous Forest) เป็นป่าไม้ที่ผลัดใบตามฤดูกาล ขึ้นอยู่ในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 1,000 เมตร มีสภาพภูมิอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง ดินมักจะเป็นดินร่วนปนทราย ดินปนกรวด บางแห่งเป็นดินลูกรัง พันธุ์ไม้ที่ขึ้นปกคลุมพื้นที่แถบนี้ส่วนใหญ่จะทิ้งใบในฤดูแล้ง และเริ่มแตกใบใหม่ในต้นฤดูฝน ไม้ในป่าประเภทนี้จะปรากฏวงปีที่ชัดเจน ความสูงของไม้ในป่าผลัดใบเฉลี่ยจะสูงประมาณ 20-25 เมตร ซึ่งต่ำกว่าไม้ในป่าไม่ผลัดใบในฤดูแล้งจะมีไฟป่าเกิดขึ้นเป็นประจำ ป่าผลัดใบในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ชนิดหลัก

ป่าเบญจพรรณหรือป่าผสมผลัดใบ (mixed deciduous forest) ส่วนมากจะทิ้งใบในฤดูแล้งจนเหลือแต่กิ่งก้าน เนื่องจากในช่วงฤดูแล้งพืชขาดแคลนน้ำ จึงต้องปรับตัวโดยการทิ้งใบเพื่อลดการคายน้ำของต้นไม้มีลักษณะเป็นป่าโปร่งมากหรือน้อยประกอบด้วย บางแห่งมีไม้ไฟชนิดต่างๆ ขึ้นอยู่ป่าชนิดนี้ในบางพื้นที่จะมีไม้สัก เสลา ตะแบก รกฟ้าแสนคำ สมอพิเภก แดง ประดู่ผสมอยู่ พื้นดินมักเป็นดินร่วนปนทราย มีความชุ่มชื้นในดินปานกลาง ป่าชนิดนี้มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประกอบไปด้วยไม้มีค่ามากมายหลายชนิด และสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การทำเกษตร ทำให้ป่าชนิดนี้ถูกบุกรุกทำลายจากการลักลอบตัดไม้และแผ้วถางใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร

ป่าเต็งรัง (deciduous dipterocarps forest) พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะของป่าชนิดนี้มีสภาพป่าโปร่ง ประกอบด้วยต้นไม้ผลัดใบขนาดกลางและเล็กขึ้นห่างๆ กัน ไม่ค่อยแน่นทึบ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ส่วนใหญ่เป็นดินทรายและดินลูกรัง บางแห่งจะมีหินโผล่ และเกิดไฟ

ไหม้ป่าทุกปีทำให้ต้นไม้ต้องปรับตัว ดังนั้น ต้นไม้ที่ดำรงชีพอยู่ได้จึงเป็นไม้ที่มีเปลือกหนา ทนไฟ และทนความร้อนได้ดีรวมทั้งมีความสามารถในการแตกหน่อสูง ไฟกับป่าเต็งรังจึงเป็นของคู่กัน ไฟเท่านั้นที่จะสามารถคงสภาพของป่าเต็งรังไว้ได้ หากไม่มีไฟป่าเต็งรังก็จะค่อยๆ เปลี่ยนสภาพไปเป็นป่าชนิดอื่น

2.2.2 ลักษณะของการรุกรานป่า

การทำลายป่าจากมนุษย์ คือ สภาวะของป่าตามธรรมชาติที่ถูกทำลายและเกิดความเสียหายเป็นวงกว้างโดยการตัดไม้และการเผาป่า เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น การนำต้นไม้และถ่านไม้มาใช้หรือจำหน่ายเป็นโภคภัณฑ์ ในระหว่างที่ทำการเลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก และการสร้างถิ่นฐานที่อาศัย บนพื้นที่ป่าหรือพื้นที่ว่าง การตัดไม้โดยไม่ปลูกทดแทนด้วยจำนวนที่มากพอ ก่อให้เกิดความเสียหายระยะยาวต่อที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตมากมาย ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และนำมาสู่ปัญหาความแห้งแล้ง ซึ่งส่งผลเสียต่อการกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศโดยพืช พื้นที่ป่าที่ถูกทำลายโดยมากจะเกิดความเสียหายจากการพังทลายของหน้าดิน และพื้นที่มักด้อยคุณภาพลงจนกลายเป็นที่ดินที่ทำประโยชน์ไม่ได้ และไม่มีรากไม้ที่ชั้ยึดกับพื้นดินทำให้หน้าดินถูกน้ำชะหายทำให้ดินเสื่อมคุณภาพลง เนื่องจากหน้าดินมีสารอาหารสำหรับพืชเป็นอย่างมาก และการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์นับไม่ถ้วน ป่าไม้ได้เป็นเพียงกลุ่มต้นไม้เท่านั้น แต่ยังเป็นระบบนิเวศที่สำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิตอันหลากหลาย ตั้งแต่พืชและสัตว์ไปจนถึงชุมชนพื้นเมืองที่ต้องพึ่งพาต้นไม้เหล่านี้ในการดำรงชีพและมรดกทางวัฒนธรรม(International 2025)⁵

⁵ International. การตัดไม้ทำลายป่าและผลกระทบต่อด้านลบ. ชีวิต. เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก:

<https://www.natureandculture.org/deforestation/>

รูปแบบการทำลายป่าที่สำคัญ

1.การทำไร่เลื่อนลอย การถางป่าเพื่อปลูกพืชไร่ เป็นวิธีการทำฟาร์มที่เกี่ยวข้องกับการตัดและเผาพืชในป่าหรือป่าไม้เพื่อสร้างทุ่งที่เรียกว่าไร่เลื่อนลอย มักทำช่วงก่อนฤดูฝน และเมื่อเผาหรือทำลายพืชไม้แล้ว จะปล่อยให้แห้ง เพื่อรอกการปลูกใหม่

ภาพที่ 1 ไร่หมุนเวียน ไร่เลื่อนลอย

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก

<https://prachatai.com/journal/2024/07/109799>

2. การบุกเบิกป่าเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ พบได้ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในเขตภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก มีการเปลี่ยนพื้นที่ป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์มาเป็นไร่ข้าวโพด มันสำปะหลัง หรือปอ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่รุนแรง และมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ

ภาพที่ 2 ภาพถ่ายข่าวการบุกเบิกป่าเพื่อปลูกพืช ลุยทวงคืนป่าจากไร่ข้าวโพด

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก

https://www.khaosod.co.th/economics/news_430874

3. การบุกรุกป่าเพื่อเข้าไปตั้งถิ่นฐานใหม่ การทำลายป่าในรูปลักษณะนี้มองได้ชัดเจนจากการจัดที่ดินทำกินของนิคมต่างๆ เช่นนิคมสหกรณ์ที่ดิน นิคมชาวเขา นอกจากนี้ ในภาคเหนือ มีพื้นที่ราบค่อนข้างจำกัด เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น จึงมีการขยายพื้นที่ทำมาหากินจากที่ราบขึ้นไปบนเขา

ภาพที่ 3 ภาพถ่ายดาวเทียมการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนทำที่พัก

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก

<https://mgronline.com/onlinesection/detail/9620000124037>

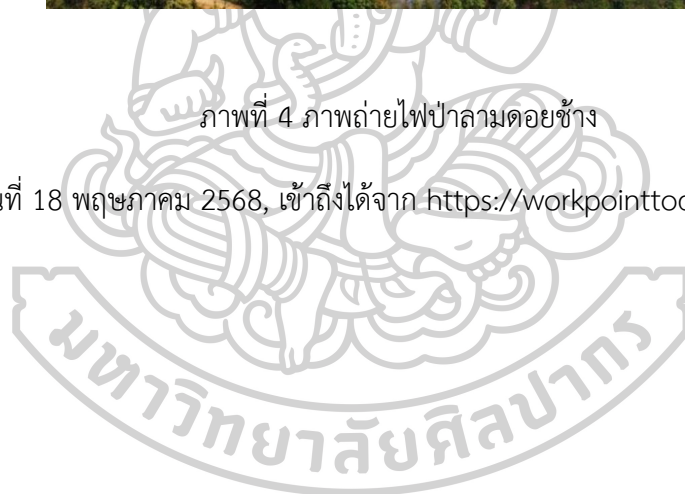

4.ไฟป่า มีผลทำลายเศษไม้ ใบไม้ ลูกไม้ เมล็ดไม้ สัตว์และแมลง กระทั่งต้นไม้ใหญ่ในป่าไปพร้อมกัน ทำให้ผิวดินในป่าที่ถูกไฟไหม้แข็ง ขาดคุณภาพในการดูดซึมและซับน้ำ จึงก่อให้เกิดน้ำไหลบ่าหน้าดินมากเมื่อฝนตก และเมื่อน้ำไหลบ่าหน้าดินมาก ผืนที่ตกลงมาจะท่วมทันฝั่งลำห้วย นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการกัดเซาะตามลำน้ำ ทำให้น้ำขุ่น และดินเสีย เมื่อมีมวลน้ำมากเกินไป น้ำจะพัดเอาตะกอนต่างๆ เข้าท่วมพื้นที่โดยรอบเป็นวงกว้าง ทั้งสวนเกษตรกรหรือรวมไปถึงที่อยู่อาศัยของมนุษย์เอง

ภาพที่ 4 ภาพถ่ายไฟป่าลามดอยช้าง

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก <https://workpointtoday.com/news-560/>

5. การตัดไม้ทำลายพื้นที่ป่า จากอดีตจนถึงปัจจุบันยังคงมีการลักลอบการตัดไม้ในป่าอยู่เรื่อยๆ โดยส่วนมากมักเป็นต้นไม้ใหญ่ที่ถูกตัด และไม่มีการปลูกคืนใดๆ ทั้งสิ้น ถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบยาวต่อป่าและสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในป่า เพราะเป็นการทำลายแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งอาหารของสัตว์หลายชนิด

ภาพที่ 5 ภาพถ่ายการตัดไม้ทำลายป่า

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก

<https://ejleadershipforum.org/environment/ผลกระทบของการตัดไม้ทำลาย/>

2.2.3 การรุกรานสัตว์ป่า

การค้าสัตว์ป่าเป็นภัยคุกคามระดับชาติ และประเทศไทยก็ประสบปัญหาการลักลอบล่าสัตว์ป่าเพื่อการค้าและการบริโภคมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การลักลอบล่าสัตว์ป่านั้นส่วนใหญ่นั้น มักถูกนำไปเป็นสัตว์เลี้ยงและแปรรูปเป็นสิ่งของ เครื่องประดับ เช่น ปัญหาการลักลอบล่าช้างเพื่อเอางา งาช้างส่วนมากจะนำมาผลิตเป็นเครื่องประดับตามความเชื่อเพื่อจำหน่ายทั้งในประเทศและนอกประเทศ สัตว์ป่าอีกหลายชนิดถูกล่าเพื่อการค้าสัตว์เป็นๆ หรือซากของมันไปยังต่างประเทศ สัตว์หลายชนิดถูกล่าเพื่อนำไปประกอบอาหาร ถึงแม้จะมีข้อกำหนดทางกฎหมายทั้งในการล่าและการค้า แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังไม่ได้รับการควบคุมให้เป็นไปอย่างถูกต้องและรัดกุมเท่าที่ควร มีสัตว์ป่าจำนวนมากถูกส่งออกไปยังต่างประเทศโดยวิธีเลี่ยงกฎหมายและเจ้าหน้าที่อีกด้วย ทำให้สัตว์ป่าต้องได้รับการทรมานและเสียชีวิตไปในระหว่างการเดินทางอีกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากถูกบังคับให้อยู่ในภาชนะ

หรือกรงขังแคบๆ และในส่วนมากจะถูกฉีดยานอนหลับหรือยาระงับประสาทให้สงบนิ่งอยู่เป็นเวลานานๆ ทั้งหมดคือขบวนการนอกกฎหมายที่ยังคงมีอยู่ โดยอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่บางคน ที่เห็นแก่ได้เห็นแก่ตัว และละเลยต่อหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ สัตว์ที่นำมาขายส่วนมากจะเป็นลูกสัตว์และสัตว์โตที่อยู่ในสภาพของสัตว์ป่วยเสียเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการถูกพรากลูกพรากแม่ตั้งแต่ยังเล็ก หรือไม่ก็เพื่อจะถูกส่งมาจากคนที่รับจ้างจับมันมาจากป่า มีชีวิตอยู่เพื่อรอวันตายในอีกไม่ช้า(มูลนิธิสืบนาคะเสถียร 2017)⁶

ภาพที่ 6 ภาพถ่ายข่าวการลักลอบล่าสัตว์ป่า

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/256298>

⁶ มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสัตว์ป่า และสถานภาพของสัตว์ป่าในปัจจุบัน

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.seub.or.th/seub/บทความ/ความสัมพันธ์ระหว่างคน/>

ภาพที่ 7 ภาพถ่ายข่าวการลักลอบค้าซากสัตว์ หนังสัตว์ เขี้ยว และงาช้าง

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก

<https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1570893>

การลักลอบล่าสัตว์ป่าคุ้มครองและแอบลักลอบค้าขายส่งออกนอกประเทศ นิยมล่าลูกสัตว์หรือสัตว์
สวยงามขนาดไม่ใหญ่มาก เพื่อง่ายต่อการแอบขนส่งเคลื่อนย้าย และส่วนมากจะยังคงเป็นสัตว์ที่ยังมี
ชีวิต โดยการใช้ยาสลบและยาระงับประสาทเพื่อให้สัตว์สงบ และใช้ช่องทางเพื่อนบ้านแอบขนย้าย
สัตว์ออกนอกประเทศ รวมถึงการติดสินบนเจ้าหน้าที่พนักงานที่เกี่ยวข้อง หรือการปลอมแปลงเอกสาร

ภาพที่ 8 ภาพถ่ายข่าวการลักลอบค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก

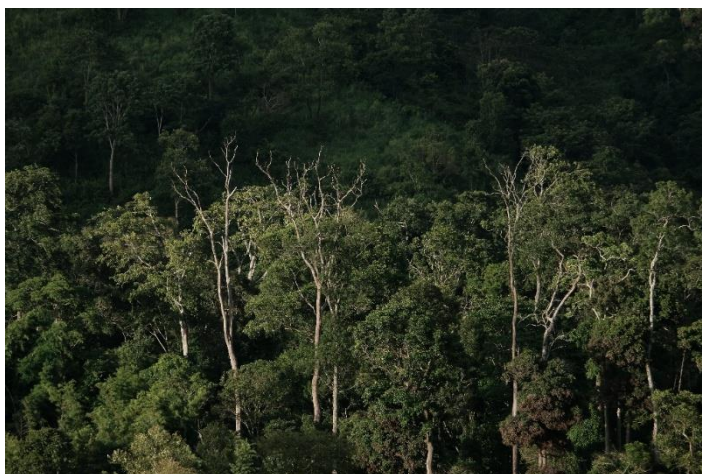
<https://www.js100.com/en/site/news/view/117888>

2.3 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากป่าไม้

นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังได้รับแรงบันดาลใจจากบรรยากาศของผืนป่า “ป่าไม้” ถือเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ช่วยสนับสนุนการดำรงชีวิต รวมถึงช่วยปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพได้(มูลนิธิสืบนาคะเสถียร 2023)⁷ ซึ่งวิถีชีวิตเป็นหนึ่งในภาพที่บ่งบอกถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างสัตว์กับป่า หรือแม้แต่ชุมชนและชนเผ่าท้องถิ่น เป็นระบบนิเวศที่ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันเองมาอย่างยาวนาน แม้จะเกิดการรุกรานจากมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมก็ตาม แต่ธรรมชาติก็มีความสามารถในการฟื้นฟูตัวเองขึ้นมาได้เสมอ หากแต่ต้องใช้ระยะเวลาหลายปี นี่จึงเป็นความอัศจรรย์และน่าหลงใหลในธรรมชาติ อย่างป่าและสัตว์ต่างๆ ที่มีความงดงามในแบบของตัวเอง มีวิธีการเอาตัวรอดในแบบของตัวเอง ไม่ได้แตกต่างจากมนุษย์แต่อย่างใด

⁷ มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. สถานการณ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม 2566 เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก :

<https://www.seub.or.th/forest-environmental-2023/>

ภาพที่ 9 ภาพถ่ายป่าไม้

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก <https://www.seub.or.th/forest-environmental-2023/>

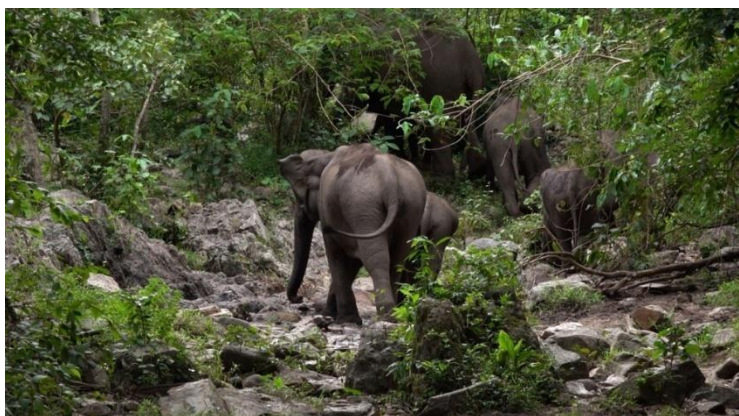
2.4 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากสิ่งมีชีวิตสัตว์ป่า

แรงบันดาลใจและความหลงใหลในสัตว์ป่าและสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ ทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลงหรือแมง เป็นเพราะความเชื่อมโยงของป่าและสัตว์นานชนิดที่อาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างลงตัว เกิดกิน นอน ใช้ชีวิตตามธรรมชาติเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน หมุนวนเป็นระบบนิเวศพึ่งพาอาศัยกันโดยมีป่าไม้ หุบเขา ลำธาร เป็นต้นบ้านหลังใหญ่ของพวกมัน

ภาพที่ 10 ภาพถ่ายสัตว์ป่า

เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก <https://www.seub.or.th/bloging/work/2024-42/>

ภาพที่ 11 ภาพถ่ายสัตว์ป่า

เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงได้จาก
<https://www.seub.or.th/bloging/knowledge/2023-315/>

2.5 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากซากสิ่งมีชีวิต

แรงบันดาลใจในซากสิ่งมีชีวิตหรือซากสัตว์นั้นเกิดจากการหาข้อมูล การลงพื้นที่จริงในจังหวัด อุทัยธานี เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ลงพื้นที่ทำจิตอาสา และหาข้อมูล 3 ครั้ง ในระยะเวลาช่วง 6-7 ปีที่ผ่านมา ทำให้มีโอกาสได้ชมโครงกระดูกสัตว์ต่างๆมากมายที่ถูกนำมาจัดแสดง เป็นศูนย์การเรียนรู้ ความหลากหลายทางชีวภาพ ได้เห็นถึงความงดงามผ่านซากความตายของสัตว์ป่านานาชนิด ข้าพเจ้า เริ่มสนใจและหลงใหลในความงาม ในความไม่สมบูรณ์แบบ ความเรียบง่าย และความไม่ถาวร โดย ยอมรับและหลงใหลในความไม่สมบูรณ์แบบ ความเก่าแก่ ความสีกหรือ และการแสดงออกถึง ธรรมชาติที่แท้จริงของสิ่งของและสภาพแวดล้อมงดงามในแบบของตัวเอง(บุญล้อม 2024)⁸ ความงาม ในความไม่สมบูรณ์แบบที่เปี่ยมไปด้วยความทรงพลังของโครงกระดูก กะโหลก เขา งา ฟัน หนัง หรือ กระทั่งเล็บของสัตว์เหล่านั้น นอกเหนือจากความงามแล้วยังคงสะท้อนความเป็นจริงถึงความตาย การ เสื่อมสลาย และความเศร้าที่ยังคงซ่อนเร้นอยู่ในซากสิ่งมีชีวิต

⁸ ริตา บุญล้อม. แนวคิด Wabi-Sabi ไม่สมบูรณ์แบบก็มีความสุขได้. เข้าถึงเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2568. เข้าถึงได้ จาก: <https://thestandard.co/life/wabi-sabi-mindset/>

ภาพที่ 12 กะโหลกช้างป่าและกะโหลกกระทิงป่า

2.6 อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน

ในการศึกษาอิทธิพลที่เป็นแรงบันดาลใจต่อการสร้างสรรค์ผลงาน นอกเหนือจากแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมแล้ว การศึกษาจากผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่มีความคล้ายคลึงทางด้านรูปแบบหรือกระบวนการทางความคิด ที่อาจเกิดเป็นแรงบันดาลใจต่อการสร้างผลงานของข้าพเจ้า เพื่อนำมาเป็นข้อมูลแนวทางประกอบการศึกษาผลงานสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน

Artist Ron Mueck (เกิดเมื่อ 1958)

ศิลปิน Ron Mueck เกิดเมื่อปีพ.ศ. 2501 กับพ่อแม่ชาวเยอรมันในเมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย Ron Mueck เติบโตมาในธุรกิจของครอบครัวเกี่ยวกับหุ่นกระบอกและการทำตุ๊กตาในช่วงแรก เขาได้รับความสนใจจากสาธารณชนเป็นครั้งแรกจากผลงานประติมากรรม "พ่อที่เสียชีวิต" ผลงานประติมากรรมซึ่งสร้างขึ้นจากความทรงจำและจินตนาการถึงคุณพ่อของเขาที่เพิ่งเสียชีวิตจัดแสดงในนิทรรศการ Sensation ที่ Royal Academy of Art ในลอนดอนปี 1997 และมีนิทรรศการเดี่ยวครั้งแรกในปี 1998 ในลอนดอน กับผลงานประติมากรรมสูง 5 เมตร ชื่อผลงานว่า Boy1999 จากนั้นเขาเริ่มเป็นที่ยอมรับ แล้วมีชื่อเสียงไปทั่วโลก ผลงานของ Ron Mueck จะตอบสนองต่อรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ สะท้อนความเป็นร่างกายของมนุษย์ โดยเล่นกับขนาด เพื่อสร้างความสนใจด้วยผลงาน สไตส์ไฮเปอร์เรียลลิสม์ (Hyperrealism) เป็นงานที่มีความละเอียดสูงราวกับภาพถ่ายด้วยความละเอียดเป็นอย่างมาก ผลงานแต่ละชิ้นของเขาจึงใช้ระยะเวลาในการสร้างค่อนข้างนาน บาง

ผลงานต้องใช้เวลามากกว่าหนึ่งปีในการสร้างสรรค์ ส่วนด้านเนื้อหาของเขาค่อนข้างเป็นส่วนตัว แต่มักแฝงความเกี่ยวข้องทางความคิด ความรู้สึกพื้นฐาน ที่ผู้คนทั่วไปมักไม่ได้พูดออกมาตรงๆ ในสังคม

ภาพที่ 13 ภาพผลงานประติมากรรม Ron Mueck ชื่อผลงาน Mass(2017)

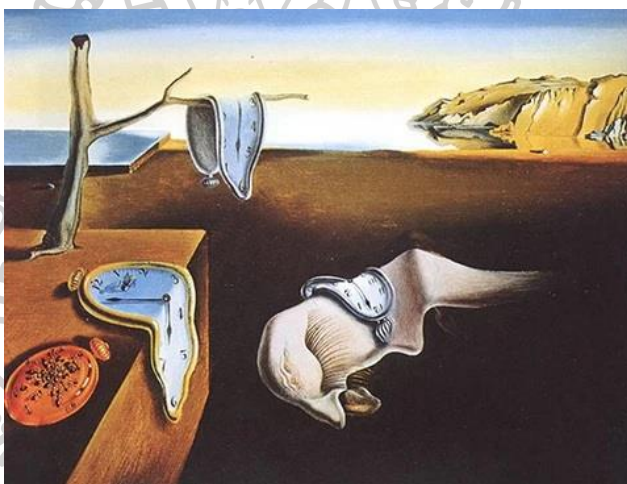
เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงจาก <https://thematter.co/thinkers/ron-mueck-hyperrealism/55444>

ข้าพเจ้ามีความสนใจต่อผลงานของ Ron Mueck ในการแสดงออกถึงความตายอย่างตรงไปตรงมาในผลงานชื่อ Mass (2017) งานประติมากรรมจัดวางรูปหัวกะโหลกศีรษะมนุษย์ขนาดยักษ์จำนวน 100 หัว วางทับซ้อนเป็นกองพะเนิน กระจัดกระจายไปทั่วห้องแสดงงาน สะท้อนให้เห็นความตาย อันเป็นสัจธรรมแห่งการเสื่อมสลายของสังขาร ที่มีมนุษย์และทุกสิ่งมีชีวิตไม่มาสารถหลักหนีพ้น แต่ในความหดหู่นั้น ผลงานของเขายังคงสัมผัสได้ถึงพลังของผลงานที่มีความงามในเชิงงานศิลปะเป็นอย่างมาก ด้วยขนาดผลงานที่ใหญ่อลังการ กับความสมจริงอย่างมากในงานแต่ละชิ้น ทำให้เกิดความสนใจปะทะต่อสายตาและความรู้สึกของผู้ชม ให้หลงไหลดำดิ่งลงไปในงานและความคิดของศิลปิน ข้ายังชวนให้ผู้ชมตระหนักถึงคุณค่าของการมีชีวิตก่อนตายได้อย่างลึกซึ้ง

Artist Salvador Dalí (เกิดเมื่อ 1904)

Salvador Felip Jacint Dalí i Domènech หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อ Salvador Dalí จิตรกรชาวสเปน มีชื่อเสียงจากผลงานภาพวาดแนวเหนือจริงหรือเซอร์เรียลลิซึม ดาลีเป็นลูกคนเดียวของครอบครัวเนื่องจากพี่ชายของเขาเสียชีวิตก่อนเขาเกิดไม่นาน ดาลีเกิดที่เมืองฟีเกเรสในแคว้นคาตาลัน และได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการในสาขาจิตรศิลป์ในกรุงมาดริด เขาได้รับอิทธิพลจากลัทธิอิม

เพรสชันนิสม์และ ปรมจารย์ยุคเรอเนส ของส์ตั้งแต่ยังเด็ก ทำให้เขาเริ่มสนใจลัทธิคิวบิสม์และ ขบวนการอวองการ์ด มากขึ้น เขาเริ่มเข้าใกล้ลัทธิเหนือจริงมากขึ้นในช่วงปลายทศวรรษปี ค.ศ. 1920 และเข้าร่วมกลุ่มลัทธิเหนือจริงในปี ค.ศ. 1929 และในเวลาต่อมาเขาก็กลายเป็นหนึ่งในผู้มี อิทธิพลชั้นนำในกลุ่มนี้ ผลงานที่มีชื่อเสียงที่สุดของเขาคือ The Persistence of Memory ผลงาน ศิลปะของดาลีมีทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพยนตร์ ศิลปะกราฟิก แอนิเมชัน แฟชั่น และการ ถ่ายภาพ โดยบางครั้งเขาก็ทำงานร่วมกับศิลปินคนอื่นๆ นอกจากนี้ เขายังเขียนนิยาย บทกวี อัตชีวประวัติ เรียงความ และวิจารณ์อีกด้วย ธีมหลักในงานของเขาได้แก่ ความฝัน จิตใต้สำนึก เรื่อง เพศ ศาสนา วิทยาศาสตร์ มีพิพิธภัณฑสถานสำคัญสองแห่งที่อุทิศให้กับผลงานของซัลวาดอร์ ดาลี ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานโรสครดาลีในเมือง Figueres ประเทศสเปน และพิพิธภัณฑสถานซัลวาดอร์ ดาลี ในเมืองเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก รัฐฟลอริดาสหรัฐอเมริกา(สารานุกรมเสรี 2025)⁹

ภาพที่ 14 ภาพผลงาน The Persistence of Memory (1931), Salvador Dalí.

เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงจาก

<https://www.nationtv.tv/blogs/lifestyle/378937810>

⁹ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ซัลวาดอร์ ดาลี. เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก:

https://en.wikipedia.org/wiki/Salvador_Dal%C3%AD

ข้าพเจ้ามีความสนใจและประทับใจในผลงานของ Salvador Dalí เป็นอย่างมาก เพราะการนำเสนอรูปแบบผลงานลักษณะเหนือจริงที่ราวกับภาพหลุดออกมาจากความฝัน ภาพนาฬิกาเหลว อันโด่งดังก็ชวนให้ตั้งคำถามทุกครั้งที่มีมอง นอกจากผลงานจะแสดงสัญลักษณ์ความน่าเบื่อ เสื่อมสลาย และความตายแล้วนั้น ยังมีรายละเอียดขบขันย่อยอื่นๆ ให้สงสัยและชวนให้ตีความได้อีกแล้วนั้น ข้าพเจ้ายังในด้านกรวางองค์ประกอบของภาพ การจัดลำดับระยะทางสายตา หน้า กลาง หลัง และระยะไกล ทำให้งานของเขาดูมีมิติ เป็นดั่งสถานที่กว้างใหญ่ไพศาลไร้ซึ่งขอบเขตและกาลเวลา เหมือนกับกำลังตกอยู่ห้วงแห่งความฝัน

ศิลปิน สมพงษ์ อุดลยสารพันธ์

แรงดลใจที่ผลักดันให้ สมพงษ์ อุดลยสารพันธ์ จิตรกรวัย 67 สร้างสรรค์ศิลปะแนวเซอร์เรียลลิสม์มาจากภูมิหลังชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ จากหนุ่มคึกคะนอง รักการผจญภัย เห็นความฉิบหายวายปวงของผืนป่าที่ถูกทำลายจากน้ำมือมนุษย์ ในที่สุดดวงตาเห็นธรรม ตัดสินใจวางปืน หยิบพู่กัน ถวายทอดเรื่องราวสังขารของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย กลายเป็นภาพเขียนแนวเหนือจริงอันลึกลับตระการตา(ป้อมสุวรรณ 2013)¹⁰ จนถูกขนานนามจากคนในวงการศิลปะว่าเป็น ซัลวาดอร์ ดาลี เมืองไทย ผลงานส่วนมากจะพูดถึงเรื่องลึกลับและธรรมชาติ เอกลักษณ์อย่างหนึ่งในผลงานของสมพงษ์ นอกโครงสร้างของผลงานหลายชิ้น ที่มีลักษณะคล้ายๆ รูปไข่ ซึ่งมาจากแรงบันดาลใจที่ว่าไข่คือจุดกำเนิดของสิ่งมีชีวิตหลายชนิดบนโลกใบนี้ และยังมีสิ่งหนึ่งที่จะปรากฏอยู่ในผลงานของสมพงษ์เกือบทุกชนิด คือภาพของบรรดาหัวกะโหลกหรือโครงกระดูก ที่ถูกเขียนขึ้นภายใต้บรรยากาศของผลงานที่เป็นความฝัน แฟนตาซี สิ่งเหล่านี้ถูกนำเสนอผ่านฝีแปรงสีน้ำมันและสีอะครีลิคลงบนผืนผ้าใบด้วยรูปแบบที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใคร

¹⁰ อ้อย ป้อมสุวรรณ. เรื่องเหนือจริง จากด้านมะขามเตี้ย ของ 'สมพงษ์ อุดลยสารพันธ์' ซัลวาดอร์ ดาลี เมืองไทย

เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2568. เข้าถึงได้จาก: <https://mgronline.com/celebonline/detail/9560000137355>

ภาพที่ 15 ภาพผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบ โดย สมพงษ์ อุดยาสารพัน

เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงจาก <https://artsandculture.google.com/asset/a-tale-from-ko-samet-somphong-adulyasarapan/ngFXvTWzkL1BNw?hl=th>

ข้าพเจ้าชื่นชอบและสนใจในกระบวนการทางความคิด เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แล้วนำเสนอถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะเหนือจริงที่มีความงดงามตระการตา เต็มไปด้วยจินตนาการที่น่าหลงใหล แต่ยังคงแอบแฝงประเด็นทางสังคม ประชดประชันถึงความโลภและหลงตัวเองของมนุษย์ ที่ส่งผลต่อธรรมชาติโดยในผลงานแต่ชิ้นมีฉากโครงกระดูก กะโหลกของสัตว์ต่างๆ นานา แทรกซึมอยู่เสมอ สะท้อนถึงปัญหาการรุกราน ทำลายสิ่งแวดล้อมจากน้ำมือมนุษย์ โดยแนวความคิดนี้ข้าพเจ้าได้นำมาปรับใช้เป็นแนวทางในผลงานของข้าพเจ้าด้วย

Artist Keisei Kobayashi (เกิดเมื่อ 1944)

โคบายาชิ ทากาโอะ หรือที่รู้จักกันในชื่อโคบายาชิ เคเซ เป็นช่างพิมพ์ ชาวญี่ปุ่น นักวิชาการ และศิลปินที่เชี่ยวชาญด้านฮังงะและการแกะไม้ และเป็นศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยศิลปะทามะสอนการพิมพ์ภาพ นอกจากนี้ เขายังเป็นสมาชิกของสมาคมการพิมพ์ญี่ปุ่นและสมาชิกของสมาคมศิลปินญี่ปุ่น นำเสนอผลงานภาพพิมพ์แกะไม้แบบ วู้ด เอ็นเกรฟวิ่ง (Wood Engraving) เป็นภาพพิมพ์ที่มีความยากในการสร้างอย่างมาก เพราะต้องใช้แม่พิมพ์ไม้ที่ตัดในแนวขวาง ซึ่งมีความแข็งแกร่งมากพอที่จะสร้างเส้นที่มีรายละเอียดอันคมชัดได้มากกว่าภาพพิมพ์แกะไม้ทั่วไป อย่าง (Woodcut) ที่ใช้ไม้

ซึ่งตัดตามแนวยาว โดยนำเสนอเรื่องราวเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติที่ดำรงคงอยู่กับทุกสรรพชีวิต ฟังพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งมนุษย์ นก ไก่ ปลา และสารพัดสัตว์ ท่ามกลางภูมิประเทศของป่าเขา พากฟ้า และสวนสวรรค์ในจินตนาการ บอกเล่าถึงความรู้สึกในแง่บวกที่ศิลปินรังสรรค์ความงดงาม ของการอยู่ร่วมกันระหว่างทุกชีวิตด้วยความสุขและเท่าเทียมกัน(war 2020)¹¹

ภาพที่ 16 ภาพผลงาน Wood Engraving โดย Keisei Kobayashi

เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2568, เข้าถึงจาก

<https://www.cafa.com.cn/en/News/details/8325904>

ข้าพเจ้าสนใจกระบวนการภาพพิมพ์ ไม้ เอ็นเกรฟิง เป็นการแกะไม้ที่ละเอียดอย่างมาก ราวกับใช้ปากกาหัวเล็กวาดขึ้นมาอย่างน่าอัศจรรย์ นอกเหนือจากความละเอียดของผลงาน ข้าพเจ้ายังได้รับแรงบันดาลใจในวิธีการแกะไม้โดยใช้วิธีการสานเส้นเพื่อสร้างมวนน้ำหนักขาว เทา ดำและมิติของผลงานที่หากมองดูจากระยะไกลภาพจะดูละมุนละไมอย่างเหลือเชื่อ แต่เมื่อได้ชมภาพโดยใกล้แล้วจะเห็นถึงความซับซ้อนในการแกะไม้ด้วยการใช้เส้นสานอย่างละเอียด

¹¹ Contest war. นิทรรศการ "Sunrises Again" Keisei Kobayashi: Wood Engraving เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2568.

เข้าถึงได้จาก: <http://exhibition.contestwar.com/node/2559>

Gerald David Judah (เกิดเมื่อ 1951)

ปู่และย่าของเจอร์รี จูดาห์มาจากแบกแดดเพื่อมาตั้งรกรากใน ชุมชน ชาวยิวแบกแดด ที่ก่อตั้งขึ้นแล้ว ในอินเดียและพม่าแม่ของเขาเกิดในกัลกัตตาและพ่อของเขาเกิดในย่างกุ้ง เจอร์รี จูดาห์เกิดในกัลกัตตาและเติบโตในเบงกอลตะวันตกก่อนที่ครอบครัวของเขาย้ายไปลอนดอนเมื่อเขาอายุได้สิบขวบ ในวัยเด็กเขาได้เห็นทัศนียภาพอันสวยงามของอินเดีย และสถาปัตยกรรมอันวิจิตรงดงามของ วัด มัสยิด และโบสถ์ยิวที่มีพิธีกรรมการแสดงละคร ซึ่งมีผลในการพัฒนาจิตใจของยูดาห์อย่างลึกซึ้ง แต่เมื่อชีวิตเขาได้ผ่านประสบการณ์หลังสงครามภาพพิวทัศน์เดิมจึงต่างออกไป และกระตุ้นให้เขาเริ่มเก็บตัวและเริ่มสร้างผลงานศิลปะ Judah ได้รับการร้องขอจากพิพิธภัณฑ์สงครามจักรวรรดิในลอนดอนให้สร้างแบบจำลองขนาดใหญ่ของทางลาดคัดเลือกใน Auschwitz Birkenau สำหรับนิทรรศการ Holocaust ซึ่งเปิดโดยราชินี และผลงานของเขาก็ได้รับการยกย่องอย่างสูงซึ่งกระตุ้นให้เขานำศิลปะของเขาไปสู่ทิศทางใหม่ หวนคืนสู่จุดเริ่มต้นของงานศิลปะ เขาเริ่มสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกิดจากการไตร่ตรองถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เขาสร้างผลงานภาพวาดสามมิติขนาดใหญ่ที่สำรวจความเสียหายของสงครามและความหายนะที่มนุษย์ก่อขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม(สารานุกรมเสรี 2024)¹²

¹² Gerry Judah. เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2568. เข้าถึงจาก https://en.wikipedia.org/wiki/Gerry_Judah

ภาพที่ 17 ภาพผลงาน World War I memorial โดย Gerry Judah

เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2568, เข้าได้จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Gerry_Judah

ข้าพเจ้าสนใจกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานและชั้นเชิงความคิดในการแสดงออก ถึงความสูญเสียจากสงครามที่มนุษย์สู้กันเอง เริ่มจากความสนใจทางรูปแบบกับการก่อสร้างตัวของวัตถุในลักษณะโครงสร้างที่อยู่อาศัย เศษซากของเมืองหลังจากสงคราม เป็นอนุสรณ์สถานสงครามโลกครั้งที่ 1 ที่ชวนให้ตั้งคำถามว่าเราทำสงครามกันเองไปทำไม แล้วเราเสียอะไรไปบ้างหลังจากสงครามจบลง ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากแนวคิดผลงานชุดนี้ของเขา จึงไปปรับใช้เป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน ในการก่อสร้างวัตถุต่างๆ มารวมกันเป็นตั้งอนุสรณ์สถานของสิ่งแวดล้อม จากสงครามระบบนิเวศน์

2.7 อธิธิพลจากลัทธิทางศิลปะเหนือจริง (Surrealism)

ลัทธิเหนือจริง หรือ เซอร์เรียลลิซึม (Surrealism) เป็น “ลัทธิ” หรือ “ขบวนการ” ทางวรรณศิลป์และทัศนศิลป์ที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง อ็องเดร เบรอตง (Andre Breton) เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มดาดา (Dadaism) ที่มีเป้าหมายใช้ความก้าวร้าวรุนแรงเพื่อต่อต้านสงคราม ต่อต้านค่านิยมของชนชั้นกลางทุกชนิดรวมทั้งคริสต์ศาสนา ต้องการทำลายขนบประเพณีที่ชนชั้นกลางสะสมไว้รวมทั้งศิลปวรรณคดีด้วย หลังจากร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มดาดาอยู่ระยะหนึ่ง เบรอตงกับเพื่อนจึงได้แยกตัวออกมาตั้งกลุ่มใหม่ นั่นก็คือกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม ซึ่งยังคงรับเอาความก้าวร้าวมุ่งทำลายค่านิยมของชนชั้นกลางของดาดาเป็นฐาน แต่มุ่งสร้างค่านิยมขึ้นมาใหม่

เอกลักษณ์ของเซอร์เรียลลิซึม

เอกลักษณ์ของศิลปะเซอร์เรียลลิซึมก็คือการใช้สิ่งที่เรียกว่า ความบังเอิญ (Chance) มาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอผลงานโดยเฉพาะการหยิบเอาสิ่งของสองอย่างหรือมากกว่านั้นซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกันมาวางไว้ด้วยกัน เหมือนเป็นการพบกันโดยบังเอิญที่ก่อให้เกิดความหมาย แม้แต่ละอย่างจะไม่มีมีความเกี่ยวเนื่องกันเลย แต่เมื่อมาอยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ก็ย่อมจะกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดจินตนาการและความรู้สึกถึงเอกภาพแบบใหม่ ซึ่งไม่ขึ้นกับเหตุผลหรือตรรกะใดๆ ในโลกกายภาพรูปแบบผลงานศิลปะจะใช้วิธีการนำเอาสิ่งที่เป็นสภาวะปกติวิสัยตั้งแต่ 2 สิ่งที่ดูเข้ากันไม่ได้มาจัดรวม

ประกอบกัน และแต่งเติมผสมผสานให้ดูเป็นสิ่งเดียวกันอย่างกลมกลืน รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสและประสบการณ์ทางการเห็นให้สอดคล้องกับความคิด เชื่อมโยงให้เป็นเรื่องใหม่

ก่อตั้งขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2459 ซึ่งพัฒนาต่อเนื่องมาจากกลุ่มดาดา โดยในปี พ.ศ. 2465 สมาชิกในกลุ่มดาดาได้แยกตัวออกไปและรวมกันใหม่อีกครั้งที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส จากการแถลงการณ์อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรชื่อว่า แถลงการณ์เซอร์เรียลลิซึม (Manifeste du Surrealisme) โดยเบรอตง ได้รับการเผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. 2467 โดยนับเอาจากการรวมตัวกันของบรรดาผู้จัดทำวรรณกรรมที่พวกเซอร์เรียลลิสต์เป็นกองบรรณาธิการ ซึ่งตอนนั้นวารสารฉบับนี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของดาดาในฝรั่งเศสอันเป็นที่ชนะเดียวกับที่วอลเทอร์ เบนจามิน ได้เสนอไว้ในบทความ Surrealism: The Last Snapshot of the European Intelligentsia ซึ่งเนื้อหาสำคัญในแถลงการณ์ คือ การขบถต่อค่านิยมของชนชั้นกลางตลอดจนขนบและกฎเกณฑ์ทุกชนิดเพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพในการแสดงออกซึ่ง “ตัวตนภายใน” หรือ “ความคิดบริสุทธิ์” หรือ “จิตไร้สำนึก” ที่ถูกเก็บกดไว้ต้องการแสวงหรือบรรลุถึงความจริงสูงสุดอันเกิดจากการผสมรวมของความฝันกับความจริงแห่งโลกภายนอก กล่าวคือ ต้องการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดภายในออกมาอย่างเสรีในทุกรูปแบบโดยปราศจากการควบคุมใดๆ ทั้งสิ้น

อ็องเดร เบรอตง เป็นผู้ริเริ่มเผยแพร่แนวคิดของกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม เขาเคยเป็นนักเรียนแพทย์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ซึ่งทำให้ได้มีโอกาสศึกษาแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่เซอร์เรียลลิซึมต่างเห็นว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตไร้สำนึกของฟรอยด์มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของมนุษย์ เบรอตงและพรรคพวกได้นำเอาวิธีการเชื่อมโยงเสรี (Free association) ของฟรอยด์มาประยุกต์ใช้กับศิลปะ โดยให้ศิลปินวาดรูปหรือเขียนสิ่งที่ลอยเข้ามาในความคิดโดยไม่ต้องสนใจเหตุผลตรรกะใดๆ งานศิลปะของเซอร์เรียลลิซึมจึงเป็นทั้งเนื้อหาและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ผุดบังเกิดจากจิตไร้สำนึก (หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการสร้างสรรค์จากโลกภายในของศิลปินและโลกที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ของโลกกายภาพ)(วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี 2024)¹³

¹³ วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี, ลัทธิเหนือจริง, เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2568. , เข้าถึงจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ลัทธิเหนือจริง>

สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นการนำเอาวัตถุดิบจากธรรมชาติมาสร้าง จัดวางทำให้เกิดเป็นรูปทรงต่างๆ ในลักษณะที่อยู่อาศัยหรือสุสานของสิ่งมีชีวิตอย่างสัตว์ป่า โดยใช้ต้นไม้ที่ถูกตัดจากน้ำมือมนุษย์เป็นฐานของสุสานหรือตั้งที่อยู่ในผลงานแต่ละชิ้น สะท้อนถึงการรุกรานทำลายธรรมชาติ รวากับสัตว์ป่าเป็นเพียงลูกไก่ในกำมือของมนุษย์ ก่อให้เกิดรูปทรงความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดเป็นระบบนิเวศใหม่แปลกประหลาด แต่ยังคงความงดงามของธรรมชาติเอาไว้ ทั้งความงามของสัตว์ ความงามของป่า และความงามในตัวของมันเองอย่างหวัหะโหลกสัตว์ต่างๆ แสดงออกถึงความงามที่ไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์แบบ ยอมรับและมีความพอใจในสิ่งที่เป็น โดยถ่ายทอดด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ ที่แสดงความสวยงามของเส้นสาย สอดคล้องไปกับรูปแบบของผลงาน ที่มีการจัดวางองค์ประกอบของจังหวะ การปล่อยพื้นที่ว่าง การขยายบางรูปทรงให้เหนือจริงกว่าปกติ ประกอบกับการให้น้ำหนักขาว เทา ดำ แสงและเงา สร้างความรู้สึกทรงพลังของธรรมชาติ กับความสงบนิ่ง ไร้ขอบเขตและกาลเวลา

การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากสื่อต่างๆ รวมถึงการลงภาคสนามเข้าถึงพื้นที่จริง แล้วทำการสังเกต วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวความคิด ขั้นตอน วิธีการ ไปจนถึงการทดลองสร้างรูปแบบงานออกมาหลากหลายรูปแบบ และหาวิธีการแกะ และนำเสนอในแบบของตัวเอง ข้าพเจ้าได้ใช้ประสบการณ์ส่วนตัว ผสมผสานกับแนวความคิดที่ได้ลงพื้นที่จริงและหาข้อมูลมานั้น สังเคราะห์เก็บเอาเพียงสิ่งที่จำเป็นในผลงานไว้ แล้วเริ่มลงมือสร้างสรรค์ผลงานจริงขึ้นมาปรับปรุง แก้ไข จนตกผลึก จึงเกิดเป็นเป้าหมายในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก แนวความคิดและอุดมการณ์ที่อยากก่อให้เกิดความตระหนักและการเปลี่ยนแปลง นำเสนอผลงานสร้างสรรค์

บทที่ 3

ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ หัวข้อ “สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต” เป็นการศึกษาเพื่อชี้ให้เห็นถึงมุมมองต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว และพิจารณาถึงความจริงในความเสื่อมโทรม ความงดงาม และความตายของธรรมชาติ จากน้ำมือมนุษย์ โดยจากประสบการณ์ที่ได้สัมผัสผ่านการได้พบเห็น และรับฟังข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ตรงในการพยายามฟื้นฟูอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม นำมาสู่การศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์เป็นความคิด และเริ่มการทดลองสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาเพื่อต่อยอดการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนแรกนั้น เป็นการหาที่มาของแนวความคิด ที่จะนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ เพื่อกำหนดของเขตแล้วนำไปศึกษารวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นจึงนำไปสร้างเป็นภาพต้นแบบ และนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานต่อไป โดยเลือกที่จะใช้เทคนิคมาแสดงออกถึงร่องรอยของวัตถุและสิ่งมีชีวิตต่างๆ ด้วยเทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ตอบโจทย์ต่อแนวคิดของข้าพเจ้า ด้วยการใช้วัตถุธรรมชาติและเครื่องมือแกะไม้ นำมาสร้างพื้นผิวบนแม่พิมพ์เพื่อให้เกิดร่องรอย บรรยากาศ และพื้นผิวตามที่ต้องการ

การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เริ่มต้นมาจากความสนใจในเรื่องของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ถูกมนุษย์รุกรานทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งนำไปสู่การบาดเจ็บล้มตายของสิ่งมีชีวิต สัตว์ป่า แมลง ต้นไม้ วัชพืช ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้างและกินระยะเวลาอย่างยาวนานในการฟื้นฟูและเยียวยา อันสังเกตได้จากการลงพื้นที่จริง และการค้นคว้าหาข้อมูลในหลากหลายที่มา เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และเริ่มเข้าสู่การทดลองค้นหารูปแบบและวิธีการแกะวัตถุหรือพื้นผิวต่างๆ จนไปสู่ขั้นตอนการสร้างสรรค์ภาพต้นแบบและผลงานจริงตามลำดับ โดยได้คำนึงถึงองค์ประกอบและกระบวนการพิมพ์ให้เกิดเป็นร่องรอย จากการแกะพื้นผิวของต่อไม้ กระจุก กะโหลก เนื้อหนังและขน สัตว์ ถ่ายทอดผลงานผ่านเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ทดลองปฏิบัติและแก้ไข้ปัญหาจากผลงานการสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่ผลงานวิทยานิพนธ์

1. การศึกษารวบรวมหาข้อมูลจากหลายแหล่ง ทั้งทางอินเทอร์เน็ต สื่อต่างๆ รวมถึงการลงพื้นที่จริงและได้มีการพูดคุยกันเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานะการณ์สิ่งแวดล้อม ป่าไม้ สัตว์ป่า และทำการจดบันทึก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกเป็นข้อมูลดิบ
2. ศึกษารูปทรง รูปแบบ พื้นผิวและการวางจังหวะจากข้อมูลที่รวบรวมมา นำมาจัดวางองค์ประกอบผ่านจินตนาการ เพื่อหามุมมองใหม่ในการสร้างภาพร่างผลงาน
3. ทดลองการสร้างพื้นผิวเทคนิคของภาพพิมพ์แกะไม้ และลงมือปฏิบัติงานจริง
4. วางแผนในการสร้างสรรค์ผลงาน แล้วบันทึกปัญหาที่พบเจอในระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ รวมทั้งหาวิธีแก้ไข้ปัญหา เพื่อต่อยอดในผลงานวิทยานิพนธ์
5. ผลงานวิทยานิพนธ์ที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว

วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์

1. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและสร้างภาพต้นแบบ

- กล้องถ่ายภาพ
- สมุด sketch สำหรับร่างภาพความคิด และวางองค์ประกอบคร่าวๆ
- คอมพิวเตอร์สำหรับสร้างสรรค์ภาพ sketch

2. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์แกะไม้

- แผ่นไม้อัด MDF
- หมึกพิมพ์เชื่อน้ำมัน (OPSET INK)
- เกรียงปาดหมึก
- ลูกประคบ สำหรับใช้ลงสีรองพื้นแม่พิมพ์
- เศษผ้า สำหรับเช็ดทำความสะอาด

- น้ำมันสน (Pine Oil)
- เครื่องมือในการแกะสลักไม้ สิวแกะไม้ สิวหัว(V) สิวหัว(U) สิวหัวตัดและสิวใบมีด
- กระดาษทรายขัดเหล็ก (Sand Paper) สำหรับลับคมเครื่องมือแกะไม้
- เศษแผ่นไม้ MDF สำหรับทดลองแกะ เพื่อตรวจสอบความคมของเครื่องมือ

3. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

- ภาพขยาย ของภาพ Sketch
- ปากกาลูกกลิ้ง ใช้ในการร่างภาพต้นแบบลงบนแม่พิมพ์
- กระดาษคาร์บอนสีขาว
- เทปกระดาษขาว (Nitto)
- เครื่องมือในการแกะสลักไม้ สิวแกะไม้ สิวหัว (V) สิวหัว (U) สิวหัวตัดและสิวใบมีด
- คัตเตอร์
- แปรงปัดเศษผง

4. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์ก่อนกลิ้งหมึกพิมพ์

- กระดาษทรายขัดไม้ (Sand Paper) สำหรับขัดผิวหน้าแม่พิมพ์ให้เรียบ
- แปรงปัดเศษไม้ เศษผง

5. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมหมึกและการกลิ้งสีหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์

- โต้ะหินอ่อน หรือวัสดุที่มีผิวเรียบมันเช่น กระจก แผ่นอะคริลิค
- เกรียงปาดหมึก
- ลูกกลิ้งยาง (Rubber Roller Printmaking) สำหรับกลิ้งหมึกให้สม่ำเสมอ
- หมึกพิมพ์เชื่อน้ำมัน (OPSET INK)

6. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการเตรียมกระดาษพิมพ์

- กระดาษฟาเบียโน่ สำหรับพิมพ์ผลงาน

- คัตเตอร์
- ไม้บรรทัด
- ดินสอ สำหรับมาร์กตำแหน่งในส่วนที่ต้องการตัด และตำแหน่งวางแม่พิมพ์

7. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการพิมพ์ชิ้นงานภาพพิมพ์แกะไม้

- ลูกกลิ้งยาง (Rubber Roller Printmaking) สำหรับกลิ้งหมึกให้สม่ำเสมอ
- แม่พิมพ์ Woodcut

8. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในขั้นตอนการทำความสะอาดหลังพิมพ์งาน

- เศษผ้าสำหรับเช็ดทำความสะอาด
- น้ำมันสน (Pine Oil)
- น้ำเปล่า
- กระดาษขี้ฟ
- ฟินเนอริ
- ครีมล้างแห้ง ลอย สำหรับล้างทำความสะอาดมือ

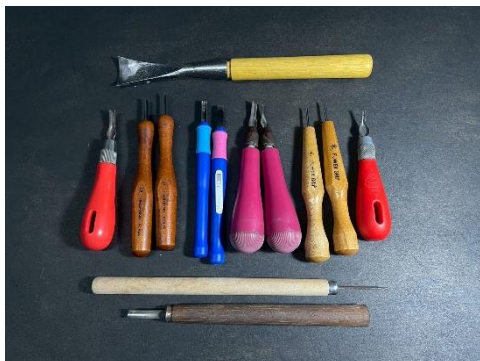

แผ่นไม้อัด MDF

หมึกพิมพ์เช็อน้ำมัน (OPSET INK)

ภาพที่ 18 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์

เครื่องมือในการแกะสลักไม้ สิวแกะไม้

ลูกกลิ้งยาง

เกรียงปาดหมึก

ลูกประคบ

ทินเนอร์

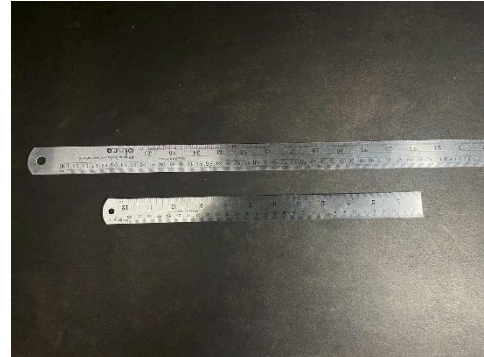

น้ำมันสน

ภาพที่ 19 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์

ปากกาลูกสีน ดินสอ ปากกาเมจิก คัตเตอร์

ไม้บรรทัด

กระดาษคาร์บอนสีขาว

กระดาษทรายขัดเหล็ก

แปรงขัดผงและไม้ขนไก่

ผ้ากันเปื้อน

ภาพที่ 20 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์

กระดาษฟาเบี่ยน

กระดาษบุรูป

เทปกระดาษกาวและเทปใส

เศษผ้า

ครีมล้างแห้ง ลอยด์

ยางลบ

ภาพที่ 21 วัสดุและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์

วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ผ่านกระบวนการทางทัศนศิลป์โดยใช้ประสบการณ์ตรงที่ข้าพเจ้าสัมผัสและจากการรวบรวมข้อมูล ข้าพเจ้าได้เห็นและรับข้อมูลถึงการเชื่อมโยงของสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การถ่ายทอดทางทัศนธาตุก่อให้เกิดสุนทรียศาสตร์ในด้านความรู้สึกและรูปแบบผ่านมุมมองของข้าพเจ้า ด้วยกระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ซึ่งเป็นเทคนิคที่มีความสัมพันธ์ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ สอดคล้องไปกับรูปแบบและเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ ด้วยวิธีการแกะสร้างร่องรอยเส้นสายที่ทับซ้อนและเข้าถึงรายละเอียดของพื้นผิวที่ต้องการแสดงออก และลงตัวด้วยสาระสำคัญที่ต้องการสื่อสารได้อย่างชัดเจน

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนในการสร้างภาพต้นแบบ

การสร้างภาพต้นแบบนั้น เริ่มต้นจากการศึกษารวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่จริง มีการพูดคุยกับคนในพื้นที่หรือเจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเก็บบันทึกภาพข้อมูลด้วยการถ่ายภาพ เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นภาพร่างต้นแบบวางโครงสร้างและองค์ประกอบของผลงานสร้างสรรค์ โดยการนำภาพถ่ายของธรรมชาติอย่าง ป่า สัตว์ กระจูดสัตว์ กะโหลกสัตว์ ตอไม้ที่มีลักษณะการถูกตัดด้วยฝีมือมนุษย์ ผ่านมุมมองของข้าพเจ้าด้วยร่องรอยของวัตถุต่างๆ ที่นำมาร้อยเรียงให้เกิดเรื่องราวที่สอดคล้องกับเนื้อหา และแนวความคิดในเรื่องความเป็น ความตาย และการรุกรานธรรมชาติจากมนุษย์ เมื่อได้ข้อมูลที่ทำการสังเคราะห์โดยผ่านกระบวนการทางความคิด จึงสร้างภาพต้นแบบจัดวางในคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในด้านรูปแบบ ลักษณะทางกายภาพของวัตถุ และใกล้เคียงกับผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ตามความคิดและจินตนาการของข้าพเจ้า ถือเป็นขั้นตอนเริ่มต้นที่สำคัญอย่างมากในการสร้างสรรค์ผลงาน

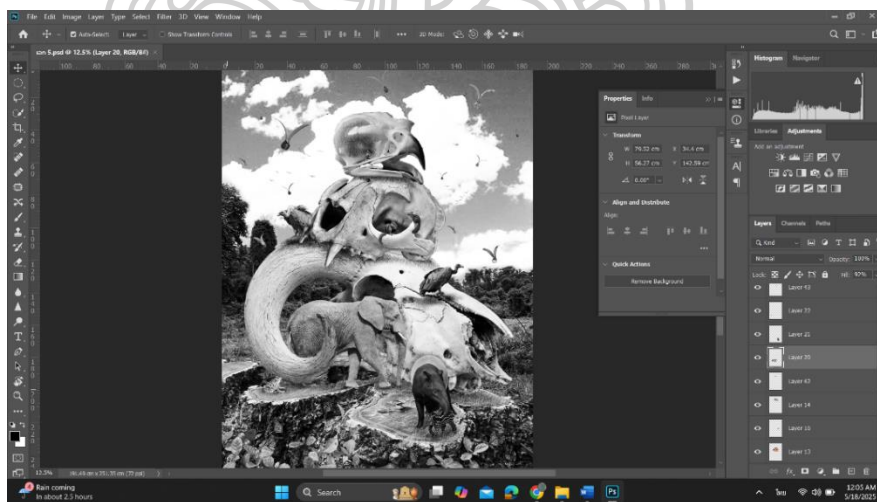
การแก้ไข เปลี่ยนแปลง การถ่ายภาพ และตัดต่อภาพร่างต้นแบบเพื่อเก็บข้อมูลและประเมินภาพรวม เมื่อได้ทดลองหลายๆ ครั้ง เพื่อหามุมมองและรูปแบบที่ต้องการนำเสนอออกมา และตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออกให้เหลือเพียงประเด็นสำคัญที่ต้องการจะถ่ายทอด เพื่อแสดงออกซึ่งเนื้อหาหรือแนวคิดที่ชัดเจนตรงจุดมุ่งหมาย จึงจำเป็นต้องทำการคัดกรอกข้อมูลที่ได้มา ศึกษา วิเคราะห์ ปรับ และแก้ไข

เพื่อให้ภาพที่จะถ่ายทอดเปลี่ยนจากมุมมองธรรมดาปกติ เกิดเป็นภาพมุมมองที่พิเศษและมีเอกลักษณ์มากขึ้น

การพัฒนา จากผลงานที่มีรูปแบบผ่านการถ่ายภาพ ถูกนำมาถักนกรองผ่านสายตาของข้าพเจ้า นำภาพถ่ายข้อมูลต่างๆ มาประกอบรวมกัน สร้างเป็นภาพใหม่ตามจินตนาการและความคิด เพื่อสื่อสารผ่านพื้นที่ในจินตนาการที่มีทั้งความตาย การทำลาย ความเสื่อมโทรม ชีวิต และความงามของธรรมชาติเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความรู้สึกและมุมมองที่พิเศษต่างออกไป โดยแสดงออกผ่านผลงานภาพพิมพ์แกะไม้

ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์แกะไม้

1. **การเตรียมภาพร่างต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว** ปรับค่าน้ำหนักขาวดำแล้วปรับให้ภาพกลับด้านซ้ายขวาด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop ก่อนจะทำการขยายภาพต้นแบบตามขนาดที่ต้องการ เพื่อนำไปสู่การคัดลอกลงบนแม่พิมพ์ในลำดับต่อไป

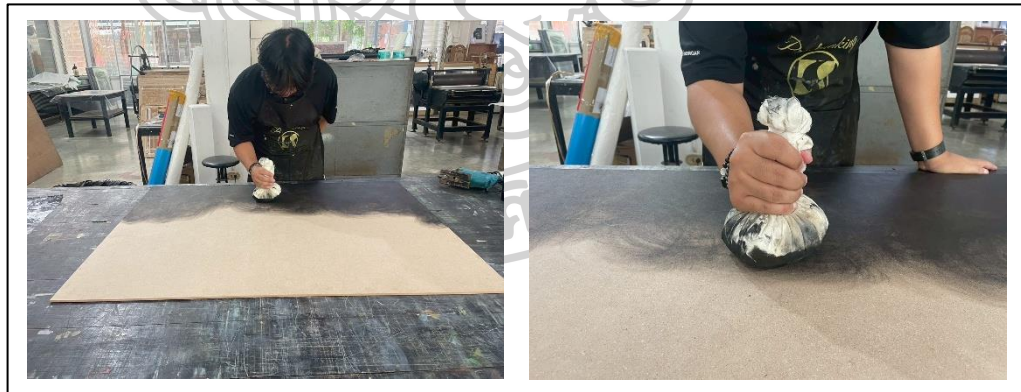

ภาพที่ 22 ภาพร่างต้นแบบ จากการตัดต่อด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

2. ผสมหมึกพิมพ์ใช้น้ำมันเข้ากับน้ำมันสน ใช้เกรียงปาดตีผสมให้เข้ากัน และไม่ผสมน้ำมันสนจนเนื้อสีเหลวมากเกินไป แล้วใช้ลูกประคบซับหมึก จากนั้นนำไปถูวนบางๆ ให้ทั่วแผ่นไม้ที่ตัดเตรียมไว้แล้ว จากนั้นนำแผ่นไม้มาวางตากให้แห้งสนิท โดยเวลาในการตาก 5-10 นาที

ภาพที่ 23 ภาพแสดงการผสมหมึกพิมพ์ใช้น้ำมัน (OPSET INK)

ภาพที่ 24 ภาพแสดงการใช้ลูกประคบลูบวนแม่พิมพ์

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ด้วยการแกะ

1. นำกระดาษคาร์บอนสีขาวสำหรับคัดลอกภาพร่างผลงาน วางปูให้เต็มแผ่นไม้แล้วติดด้วยเทปกระดาษขาว (Nitto) ยึดเข้ากับตัวแม่พิมพ์ แล้วนำภาพต้นแบบที่ขยายและกลับด้านแล้วมาวางทับกระดาษคาร์บอนอีกชั้น ติดด้วยเทปกระดาษขาวเหมือนเดิม เพื่อไม่ให้เกิดการคลาดเคลื่อนระหว่างคัดลอก

ภาพที่ 25 ภาพการวางกระดาษคาร์บอนขาวและภาพร่างผลงาน

2. ใช้ปากกาถูกลิ้นเขียนคัดลอกภาพต้นแบบลงบนแผ่นไม้ด้วยความละเอียดให้มากที่สุด หรือคัดลอกตามเข้าใจในโครงสร้างของภาพต้นแบบของข้าพเจ้า เพื่อไม่ให้เกิดการผิดพลาดในขั้นตอนการแกะ และจะทำให้การแกะแม่พิมพ์ง่ายขึ้น

ภาพที่ 26 ภาพการใช้ปากกาถูกลิ้นเขียนคัดลอกภาพต้นแบบ

3. เมื่อคัดลอกภาพต้นแบบลงบนแผ่นไม้หรือแม่พิมพ์เรียบร้อยแล้ว ก็เริ่มขั้นตอนการแกะแม่พิมพ์ให้เกิดเป็นร่องรอยลวดลายไปตามรูปทรงของภาพต้นแบบ การสร้างน้ำหนักที่หลากหลายนั้นเกิดจากการแกะที่เป็นร่องลึกจะเป็นส่วนขาวของภาพต้นแบบ ในส่วนที่ยังไม่ถูกแกะจะเป็นส่วนของน้ำหนักดำ โดยจะเห็นได้ชัดเจนเมื่อเข้าสู่กระบวนการพิมพ์ การเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับลักษณะการแกะเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เช่นการแกะเส้นหนาด้วยหัวแกะตัวใหญ่ (U) ทำให้เส้นขาวหนาตาม หรือการแกะเส้นเล็กด้วยการใช้หัวแกะตัวเล็ก (U) ก็จะมีเส้นสีขาวเล็กเช่นกัน ข้าพเจ้ามักเริ่มแกะจากท้องฟ้าเพื่อควบคุมน้ำหนักแสงภาพรวมของผลงานด้วยการแกะแบบสานเส้นโดยใช้หัวแกะตัวเล็กสร้างเส้นสานที่ละเอียด แล้วค่อยน้ำหนักขาวหรือแสงสว่างด้วยการใช้หัวแกะตัวใหญ่สานเส้นทับซ้อนขึ้นอีกชั้น จนกว่าจะได้น้ำหนักขาว เทา ดำ ที่ต้องการ แล้วแกะจากวัตถุหรือรูปทรงที่อยู่ด้านหน้าสุดไปหลังสุด

ภาพที่ 27 ภาพแสดงการสร้างผลงาน ด้วยการแกะแม่พิมพ์ไม้

ขั้นตอนการเตรียมกระดาษพิมพ์ผลงาน

การพิมพ์ผลงานที่มีขนาดใหญ่จำเป็นต้องวางแผนในขั้นตอนการพิมพ์ให้รอบคอบ โดยการเตรียมกระดาษพิมพ์ผลงานมี 2 แบบ โดยข้าพเจ้าใช้ทั้ง 2 วิธีการ และทุกจำเป็นจะต้องตัดให้เหลือขอบกระดาษ 1-2 นิ้ว จากตัวแผ่นแม่พิมพ์

1. การตัดกระดาษเพื่อพิมพ์ผลงานเลย โดยส่วนใหญ่จะมีความยากเนื่องจากกระดาษถูกม้วนไว้เป็นเวลานานทำให้จับวางกระดาษให้เรียบได้ยาก จึงอาจต้องใช้คนช่วยในการจับกระดาษ
2. การตัดกระดาษก่อน 2-3 วัน แล้วทับกระดาษไว้เพื่อให้กระดาษคลายตัวเรียบลง ไม่ม้วนกลับ ทำให้ง่ายต่อการวางกระดาษในตอนพิมพ์ผลงานอย่างมาก

ภาพที่ 28 ภาพแสดงขั้นตอนการตัดกระดาษ

ขั้นตอนการเตรียมหมึกและการกลิ้งสีหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์

นำหมึกพิมพ์ออกจากกระป๋องสี โดยใช้เกรียงปาดเอาหน้าหมึกออก จะทำให้รักษาหน้าหมึกในกระป๋องไม่ให้จับตัวเป็นก้อนเพื่อเก็บรักษาไว้ใช้ต่อได้นาน หากตักหมึกให้เป็นหลุมจะทำให้เกิดการจับตัวของหมึกและแข็งตัวทำได้ง่าย ตักสีหมึกพิมพ์ออกมาในปริมาณตามจำนวนที่พิมพ์ โดยคำนวณปริมาณจากประสบการณ์ เมื่อตักสีลงบนโต๊ะหินอ่อนแล้วให้ใช้เกรียงปาดตีสีหมึกให้เนื้อสีมีความคลายตัวเป็นเนื้อละเอียด จากนั้นใช้เกรียงตักหมึกขึ้นมาปาดลงบนโต๊ะหินอ่อนเป็นเส้นตรงแนวขวาง ตามขนาดของลูกกลิ้ง เพื่อที่จะเข้าสู่ขั้นตอนตีสีหรือกลิ้งหมึก โดยเริ่มจากการกลิ้งหมึกบางๆ บนโต๊ะหิน

อ่อน แล้วใช้ลูกกลิ้ง กลิ้งลงบนแม่พิมพ์ให้ทั่ว แล้วจึงค่อยๆ เพิ่มปริมาณของสีหมึกที่ละน้อย เพื่อไม่ให้สีหนาและแฉะจนเกินไปเพราะจะทำให้หมึกไหลลงร่องไม้ที่ตามรอยแกะเมื่อกำลังหมึกได้ระยะหนึ่งแล้ว ให้สังเกตเงาสะท้อนบนแม่พิมพ์รวมถึงสังเกตเม็ดสีของหมึก ว่ากลิ้งสีหมึกหนาหรือบางจนเกินไปหรือไม่ เมื่อสังเกตแล้วพบว่าสีบนแม่พิมพ์มีความเงาดำสนิทเรียบเนียนทั่วทั้งแผ่นแม่พิมพ์ ตรวจสอบว่ามีเศษฝุ่น เศษสีหรือเส้นผมติดหมึกบนแม่พิมพ์หรือไม่ ก่อนเข้าสู่ขั้นตอนการพิมพ์ผลงานต่อไป

ภาพที่ 29 ภาพการใช้เกรียงปาดหมึกจากกระป๋องลงบนโต๊ะหินอ่อน

ภาพที่ 30 ภาพแสดงการใช้เกรียงปาดหมึกลงบนโต๊ะหินอ่อน

ภาพที่ 31 ภาพแสดงการใช้ลูกกลิ้ง กลิ้งหมึกลงบนแม่พิมพ์

ขั้นตอนการพิมพ์ชิ้นงานภาพพิมพ์แกะไม้

เมื่อกลิ้งหมึกลงบนแม่พิมพ์เสร็จแล้ว ให้นำแม่พิมพ์วางลงบนแท่นพิมพ์ตามตำแหน่งที่ได้ทำเอาไว้ด้วยปากกาเมจิก จากนั้นให้นำเอาระดาษที่ตัดเตรียมไว้มาม้วน เพื่อให้ง่ายต่อการวางกระดาษ เนื่องจากผลงานมีขนาดใหญ่ และกระดาษก็จะใหญ่กว่าแม่พิมพ์เสมอเนื่องจากต้องเหลือขอบกระดาษ เมื่อวางกระดาษทับลงบนแม่พิมพ์ตามตำแหน่งแล้ว ให้ปู้ผ้าสักหลาดทับแม่พิมพ์และกระดาษทั้งหมด ปรับค่าน้ำหนักแรงกดทับของแท่นให้พอดี แล้วจึงเริ่มการหมุนแท่นอย่างสม่ำเสมอ ไม่ช้าหรือเร็ว จนเกินไป และห้ามหยุดหมุนจนกว่าลูกกลิ้งของแท่นจะเลื่อนผ่านเลยแม่พิมพ์และกระดาษไป จากนั้นม้วนสักหลาดขึ้น แล้วเลือกจับเพียงหนึ่งมุมของกระดาษ เพื่อทำการยกกระดาษขึ้นจากตัวแม่พิมพ์อย่างช้าๆ แล้วนำผลงานภาพพิมพ์ไปยึดติดกับแผ่นไม้กระดานหรือวางบนโต๊ะที่มีขนาดใหญ่กว่าผลงาน เพื่อตากให้แห้งสนิท จึงเสร็จสิ้นกระบวนการพิมพ์

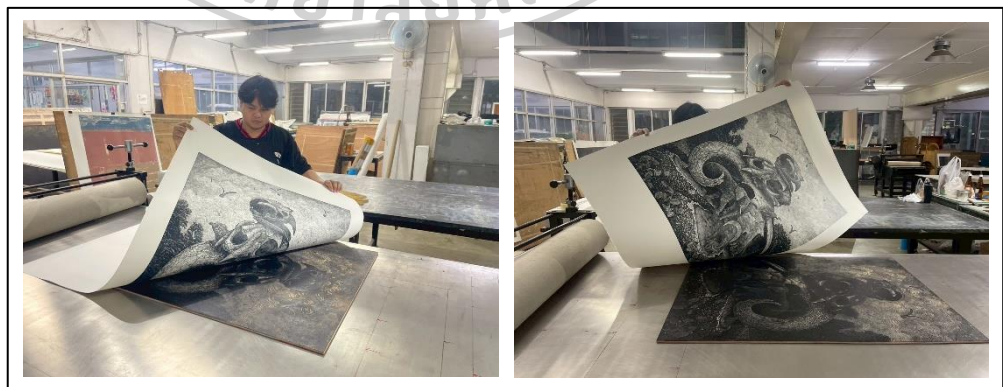
ภาพที่ 32 การวางแม่พิมพ์ลงบนแท่นพิมพ์

ภาพที่ 33 ขั้นตอนการปฎิบัติงาน

ภาพที่ 34 ภาพการหมุนแทนพิมพ์

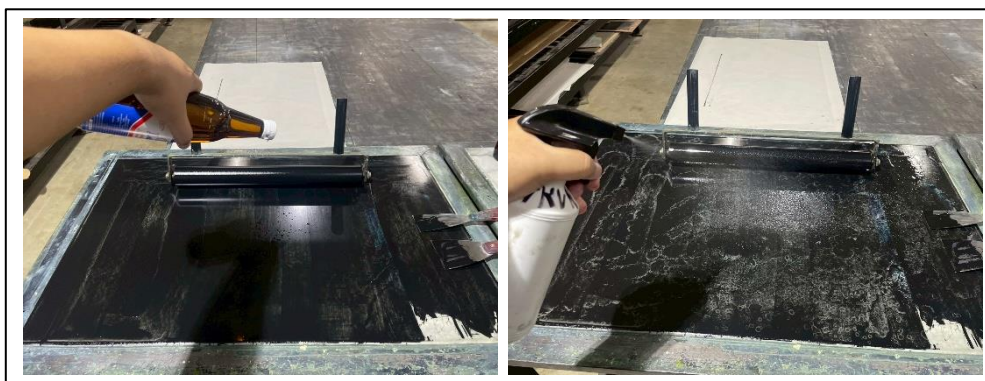
ภาพที่ 35 การยกกระดาษผลงานขึ้นจากแม่พิมพ์

ขั้นตอนการทำความสะอาดหลังพิมพ์ผลงาน

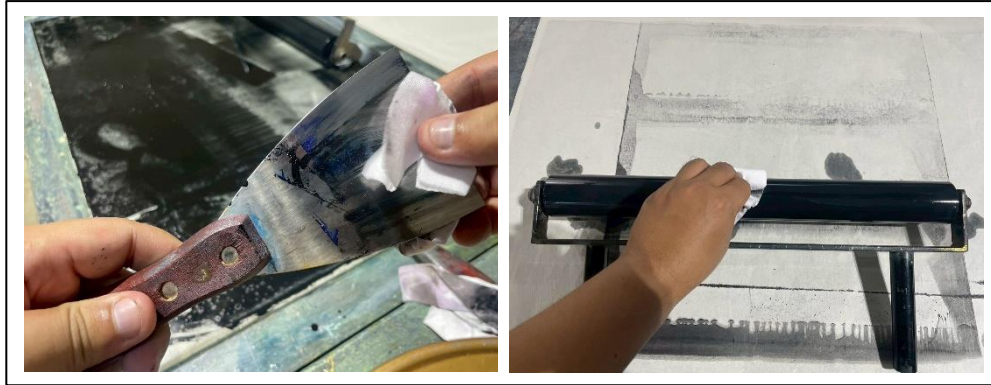
เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการพิมพ์แล้ว ขั้นตอนการทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์ถือเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อรักษาสภาพของเครื่องมือในการพิมพ์ผลงานให้สะอาด สามารถพร้อมใช้งานตลอดเวลา โดยขั้นตอนการทำความสะอาดเริ่มจากการใช้เกรียงปาดขูดหมึกบนโต๊ะหินอ่อนให้ได้มากที่สุด ตักเศษที่ขูดออกไปใส่เศษกระดาษเหลือใช้แล้วพับห่อให้มิดชิดก่อนนำไปทิ้ง ใช้เศษผ้าเช็ดหมึกออกจากเกรียงปาดให้ได้มากที่สุด น้ำลูกกลิ้งยาง เกรียงปาด วางบนโต๊ะหินอ่อน แล้วเทน้ำมันสนลงไม่มากนักและฉีดน้ำเปล่าลงเล็กน้อย เนื่องจากน้ำเปล่าและน้ำมันสนจะไม่ผสมเข้ากันได้ เทคนิคนี้จะทำให้การเช็ดไหลลื่น และเช็ดหมึกออกได้ง่ายขึ้นเป็นอย่างมาก เริ่มจากการเช็ดลูกกลิ้งยางให้สะอาดที่สุดด้วยเศษผ้าชุบน้ำมันสนอีกครั้ง และเช็ดเกรียงปาดด้วยวิธีเดียวกันนี้ จากนั้นใช้เศษเช็ดหมึกบนโต๊ะหินอ่อนให้หมด ซึ่งจะยังคงมีคราบหมึกติดอยู่อย่างเห็นได้ชัด ให้เททินเนอร์เพียงนิดเดียวเท่านั้นแล้วใช้เศษผ้าเช็ดวนจนทั่วโต๊ะหินอ่อนให้สะอาด และไว้ครบน้ำมันจากหมึกหรือน้ำมันสน

ภาพที่ 36 ขั้นตอนการใช้เกรียงปาดขูดหมึกออกจากโต๊ะหินอ่อน

ภาพที่ 37 ขั้นตอนการใช้น้ำมันสนและน้ำเปล่าเช็ดหมึก

ภาพที่ 38 ขั้นตอนเช็ดหมึกบนลูกกลิ้งยางและเกรียงปาด

ภาพที่ 39 ขั้นตอนเช็ดหมึกบนโต๊ะหินอ่อน

ภาพที่ 40 ใช้เศษผ้าซับทินเนอร์เช็ดโต๊ะหินอ่อนให้สะอาด

บทที่ 4

การวิเคราะห์การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์

ภาพสะท้อนการรุกรานสิ่งแวดล้อมจากมนุษย์ การมีชีวิต ความตาย ความงดงามของธรรมชาติและความงดงามในสิ่งที่ไม่สมบูรณ์แบบดำรงค้อยู่ในพื้นที่แห่งจินตนาการ ที่นำไปสู่กระบวนการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ภายใต้หัวข้อ “สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต” ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ด้านกายภาพ เนื้อหา และวิเคราะห์ถึงพัฒนาการในการสร้างสรรค์ โดยในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์แบ่งออกเป็น 2 ช่วงใหญ่ๆ คือ ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ และช่วงวิทยานิพนธ์ ที่ประกอบไปด้วยผลงานสร้างสรรค์จำนวน 5 ชิ้น

วิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหาผลงานในการสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์

ร่องรอยและพื้นผิวของวัตถุที่สะท้อนเรื่องราวของสิ่งมีชีวิตและความตายในธรรมชาติ ถ่ายทอดผ่านกระบวนการภาพพิมพ์แกะไม้ โดยใช้เศษซากกะโหลกสัตว์ กระดุกสัตว์ ต่อไม้ และสัตว์ป่าสื่อถึงการรุกราน การถูกกักขัง การมีชีวิต และความตาย จึงนำไปสู่การศึกษาข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ถึงปัญหาการรุกรานจากมนุษย์ในลักษณะต่างๆ เรียกได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลเสียระยะยาวต่อสิ่งแวดล้อมระดับชาติ ที่ต้องได้รับการแก้ปัญหาและฟื้นฟูรักษาโดยเร็ว เพราะสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติคือสิ่งสำคัญที่มนุษย์เราพึ่งพาไม่ได้

การวิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างสรรค์

รูปแบบของผลงานที่ข้าพเจ้าต้องการจะแสดงออกนั้นคือ ภาพพิมพ์แกะไม้ แบบ 2 มิติ รูปแบบเหนือจริง (Surrealism) ที่สะท้อนเรื่องราวสภาวะสิ่งแวดล้อมถูกรุกรานจากมนุษย์ เกิดเป็นจินตนาการในการสร้างพื้นที่แห่งการอยู่ร่วมกัน โดยการนำเอาเศษซากตัวแทนความตายอย่างกะโหลกสัตว์ ต่อไม้ที่ถูกตัดจากเครื่องมือของมนุษย์ และจับเอาสิ่งมีชีวิตอย่างสัตว์ชนิดต่าง มาไว้ในพื้นที่เดียวกันในผลงาน เกิดเป็นภาพสถานที่ที่อยู่อาศัยที่แปลกตาและน่าประหลาดใจ ข้าพเจ้ายังใช้การเพิ่มขนาดและย่อส่วนสิ่งต่างให้ใหญ่และเล็กลงกว่าความจริง เช่น กะโหลกสัตว์ถูกเพิ่มขนาดให้ใหญ่ขึ้นและจัดวางราวกับเป็นอนุสาวรีย์หรือสุสาน สิ่งมีชีวิตอย่างสัตว์นานาชนิดถูกลดขนาดลงให้เล็กกว่า

ปกติและอาศัยใช้ชีวิตในสุสานหวัะโกลกที่จัดวางเอาไว้ โดยทั้งหวัะโกลกสัตว์ที่ถูกขยายและสัตว์ต่างๆ ถูกจัดวางเหมือนกับกำลังใช้ชีวิตบนพื้นที่ต่อไม่ใหญ่ที่มีร่องรอยการถูกตัดจากมนุษย์ ทั้งหมดนี้อยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมของป่าไม้และท้องฟ้า ราวกับเป็นพื้นที่ในฝันที่ไร้ซึ่งกาลเวลา

โดยผลงานที่ข้าพเจ้านำมาถ่ายทอดนั้นมีทั้งจุดเด่น จุดล่อง และจุดรวมสายตา เน้นแสดงถึงความงามของธรรมชาติที่ยังมีชีวิตและไม่มีชีวิตกลายเป็นซากกระดูกไปแล้วก็ตาม ความผิดที่ผิดทางในการอยู่ร่วมกันของสิ่งต่างๆ ในบรรยากาศเหนือจริงจากธรรมชาติอย่างสิ้นเชิง ด้วยร่องรอยพื้นผิวที่เกิดจากการแกะไม้ เส้นสายของการแกะที่ทับซ้อนสานกันไปมา ให้ความรู้สึกกระชากอารมณ์ รุนแรง และหนักแน่น แต่ด้วยบรรยากาศการให้ค่าน้ำหนักของสิ่งต่าง และองค์ประกอบโดยรอบที่เป็นป่าและท้องฟ้าที่สว่างปลอดโปร่ง ก่อให้เกิดความรู้สึกสงบนิ่ง เหมือนกับเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยต่อทุกชีวิต และปราศจากการถูกรุกรานอีกต่อไป

การสร้างสรรคผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรคผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ เป็นช่วงที่ผลงานยังอยู่ในรูปแบบของการทดลอง สร้างสรรคและค้นคว้าหาวิธีการ โดยเริ่มต้นจากความสนใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การล่าสัตว์ การตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงปัญหาขยะพลาสติก เป็นต้น นำไปสู่รูปแบบผลงานที่แสดงออกถึงเศษซากของสัตว์ต่างๆ หลอมรวมกันเป็นกลุ่มก้อนในลักษณะที่แตกต่างและแปลกตา ซึ่งผสมผสานไปด้วยหนังสัตว์ เขาสัตว์ กระดูก หวัะโกลก งา หรือสภาพเศษซากเรื้อรังของสัตว์ที่ถูกล่า จัดวางอยู่ในพื้นที่และบรรยากาศที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละชิ้นผลงาน ทั้งการจัดวางท่ามกลางธรรมชาติ เมือง และสถานที่ต่างๆ เพื่อทดลองค้นหามุมมองใหม่ๆ ในการจัดวางองค์ประกอบ ไปจนถึงวิธีการทดลองแกะแม่พิมพ์ไม้ เพื่อหาวิธีการแกะที่จะสะท้อนและถ่ายทอดอารมณ์และบรรยากาศในผลงานออกมาให้ได้ตรงตามที่ต้องการนำเสนอ

การนำลักษณะที่ต่างกันมาประกอบสร้างก่อรูปเป็นรูปทรงนามธรรมบ้าง หรือนำมาจัดวางกองเป็นพะเนินราวเป็นกองขยะ ที่เชื่อมโยงไปกับข้อมูลและเนื้อหา นำไปสู่ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบสองมิติ ผ่านกระบวนการภาพพิมพ์แกะไม้ ที่พิมพ์ภาพเป็นขาวดำ โดยพิมพ์ได้หลายครั้งตามจำนวนที่กำหนด และในการแกะแม่พิมพ์เพื่อให้เหมาะกับภาพรวมของผลงานที่พิมพ์เพียงสีเดียว การวางน้ำหนักและแสงเงาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากยิ่งขึ้น และจากทดลองสร้างสรรค ทำให้ทราบถึงปัญหา

ภายในงาน และส่วนที่ดี นำไปสู่การทดลองแก้ไขปรับปรุงในผลงานชิ้นถัดไป จนเกิดเป็นผลงานที่มีความลงตัวและสมบูรณ์ตามที่ต้องการ

ผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : ผิดธรรมชาติ หมายเลข 1

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 116 x 82 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

ภาพที่ 42 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : ผิดธรรมชาติ หมายเลข 2

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 125 x 85 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

ภาพที่ 43 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : ผิดธรรมชาติ หมายเลข 3

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 125 x 101 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

การเกิดและอาศัยในพื้นที่แทบอีสาน ด้วยวิถีชีวิตที่เชื่อมโยงกับการทำนา ทำสวน และหาของป่า ทำให้ข้าพเจ้าได้พบเห็นสภาพป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ตอนยังเป็นวัยเด็ก และเริ่มสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางลบหรือแย่งของป่าในแทบภาคอีสานหรือป่าเขตร้อน เช่นการที่สารเคมีทางการเกษตรทำให้สัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ แมลง หรือเห็ดป่าลดน้อยลงอย่างมาก รวมไปถึงการล่าสัตว์ที่ไร้การควบคุม ซึ่งถือเป็นปัญหาใหญ่ของชาวบ้านและคนในพื้นที่ ก่อให้เกิดความเศร้าสเทือนใจต่อการแปรเปลี่ยนของสิ่งแวดล้อม ข้าพเจ้าจึงหยิบเอาความสนใจเหล่านี้มาเป็นจุดตั้งต้นในการแสดงออกผ่านผลงานในมุมมองของข้าพเจ้า

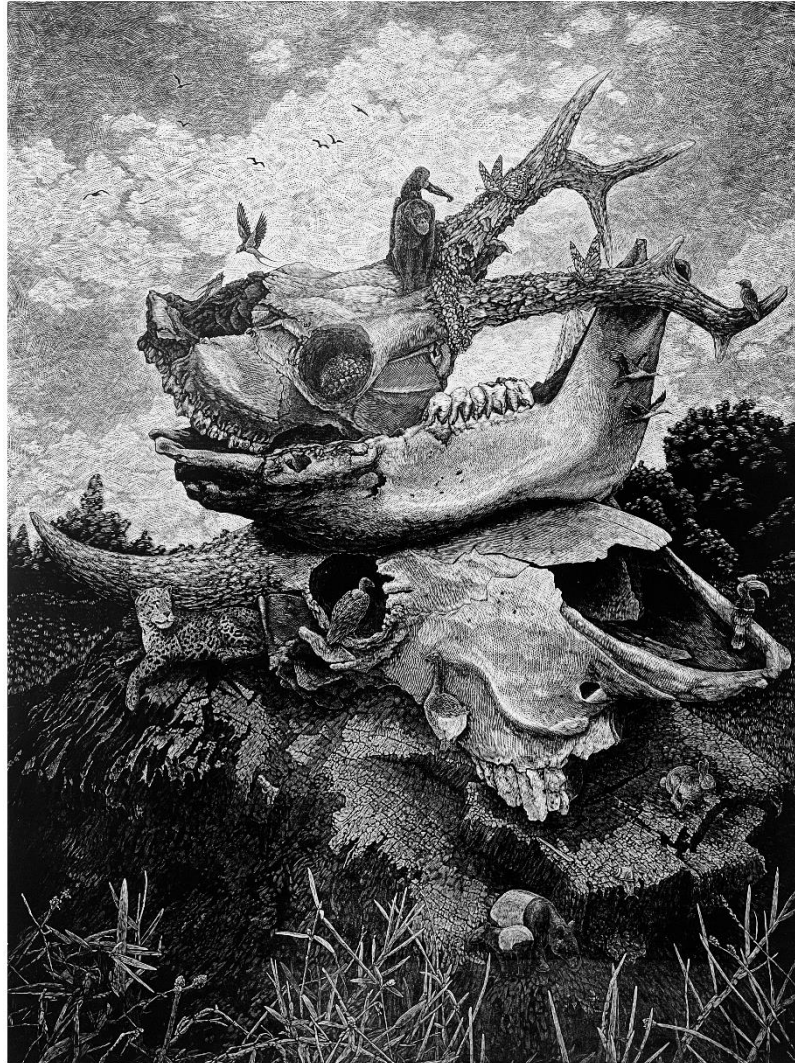
ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอถึงคุณค่าของทุกชีวิต ป่า สะท้อนผ่านผลงานที่แสดงออกถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่เกิดมาจากน้ำมือของมนุษย์ บอกเล่าถึงการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลาผ่านปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยข้าพเจ้าหยิบเอาเศษซากสัตว์ต่างๆ มาหลอมรวมตัวกันเป็นรูปทรงลักษณะที่ต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับบรรยากาศของผลงานในแต่ละชิ้น

สรุปผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 เป็นการเริ่มต้นค้นหาแนวทาง รูปแบบ และข้อมูล เพื่อการสร้างสรรค์ การนำเอาสิ่งมีชีวิตและซากของสิ่งมีชีวิตมารวมตัวเป็นรูปทรงใหม่ๆ หรือการจัดวางกองบนสถานที่ ที่แตกต่างออกไป เพื่อหามุมมองที่พิเศษและให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแปลกใหม่ ด้วยการถ่ายทอดผ่านกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้

ผลงานสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ในรูปแบบสองมิติ โดยเป็นเทคนิคดั้งเดิมของภาพพิมพ์แกะไม้ด้วยการใช้อุปกรณ์สิ่วแกะแผ่นไม้ให้เกิดเป็นร่องรอย ถ่ายทอดผ่านเรื่องราวสภาพแวดล้อม สิ่งมีชีวิตและความตาย ผสมผสานกันอยู่ในพื้นที่บรรยากาศที่ให้ความรู้สึกนิ่งสงบ ไร้กาลเวลา

ผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ภาพที่ 44 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : Relationship of hope.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 150 x 120 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

ภาพที่ 45 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : The flora is destroyed.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 100 x 75.5 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

ภาพที่ 46 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : Ecosystem.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 85 x 65 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

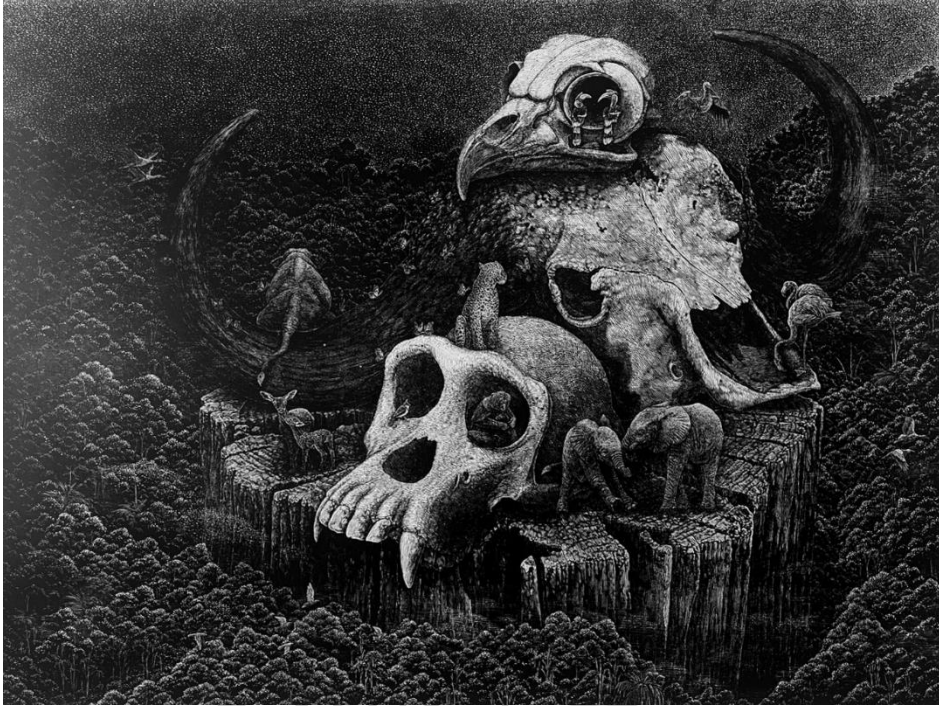
ภาพที่ 47 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : Calmness that is noisy.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 100 x 85 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

ภาพที่ 48 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : Nature embraces each other.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 120 x 91 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2566

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

จากความสนใจในธรรมชาติและปัญหาการรุกรานสิ่งแวดล้อม ทำข้าพเจ้าได้สำรวจสิ่งรอบตัว แล้วเริ่มทำการหาข้อมูลจากการลงพื้นที่จริง และได้มีการสอบถามข้อมูลความรู้จากผู้มีประสบการณ์ ให้การอนุรักษ์สัตว์ป่า ผืนป่า และชุมชนในพื้นที่ให้อยู่ร่วมกันได้โดยสุข และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อที่จะหาประเด็นหลักในการนำไปสู่การสร้างสรรค์ภาพร่างต้นแบบผลงานชิ้นต่อไป ข้าพเจ้าจึงหยิบเอาประเด็นการตัดต้นไม้และล่าสัตว์มาเป็นหัวใจสำคัญของผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 โดยมุ่งเน้นการเลือกใช้วัตถุที่น้อยลงจากผลงานระยะที่ 1 เพื่อต้องการแสดงออกถึงความชัดเจนด้านเนื้อหา และถ่ายทอดผ่านกระบวนการภาพพิมพ์แกะไม้ที่สามารถเข้าถึงรายละเอียดอันเกิดจากร่องรอยของวัตถุทางธรรมชาติได้อย่างลงตัว

สรุปผลงานการสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 เป็นช่วงศึกษาพัฒนาต่อยอดจากผลงานระยะที่ 1 ปรับปรุงแก้ไขทั้งด้านเนื้อหาแนวความคิดและรูปแบบผลงาน โดยเน้นไปที่การจัดวางวัตถุที่เลือกเฉพาะสิ่งที่จำเป็นมาใส่ไว้ในผลงาน อย่างเช่น การจิ้งจางกะโหลกสัตว์บนต้นไม้ที่แสดงออกถึงการถูกตัดทำลายจากมนุษย์ และการจับเอาสิ่งมีชีวิตต่างๆ มาใส่ไว้ในพื้นที่เดียวกันนี้ ราวกับกำลังใช้ชีวิตสงบสุขตามปกติในพื้นที่จำกัด เปรียบเสมือนลูกไก่ในกำมือของมนุษย์ ผลงานในช่วงระยะที่ 2 นี้ ข้าพเจ้าได้ปรับให้สภาพแวดล้อมมีพื้นที่ว่างมากขึ้น ด้วยการใช้ท้องฟ้ามาสร้างในบรรยากาศโดยรวมผ่านคล้ายและยังคงความสงบนิ่งไร้กาลเวลาอย่างเต็ม และยังคงเน้นลักษณะงานภาพพิมพ์ดั้งเดิม คือ การพิมพ์เพียงสีดำ สีเดียว และใช้ทักษะการแกะแม่พิมพ์ไม้ สร้างน้ำหนักแสงเงา ขาว เทา ดำ ขึ้นมาเองจากร่องรอยการแกะให้เข้ากับรูปแบบวัตถุในงาน และพัฒนาต่อยอดด้านเทคนิคการแกะไม้ของข้าพเจ้าให้ไปในทางที่ลงตัวและเหมาะสมเข้ากับรูปแบบผลงานมากยิ่งขึ้น

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : Area of life.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 160 x 120 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2567

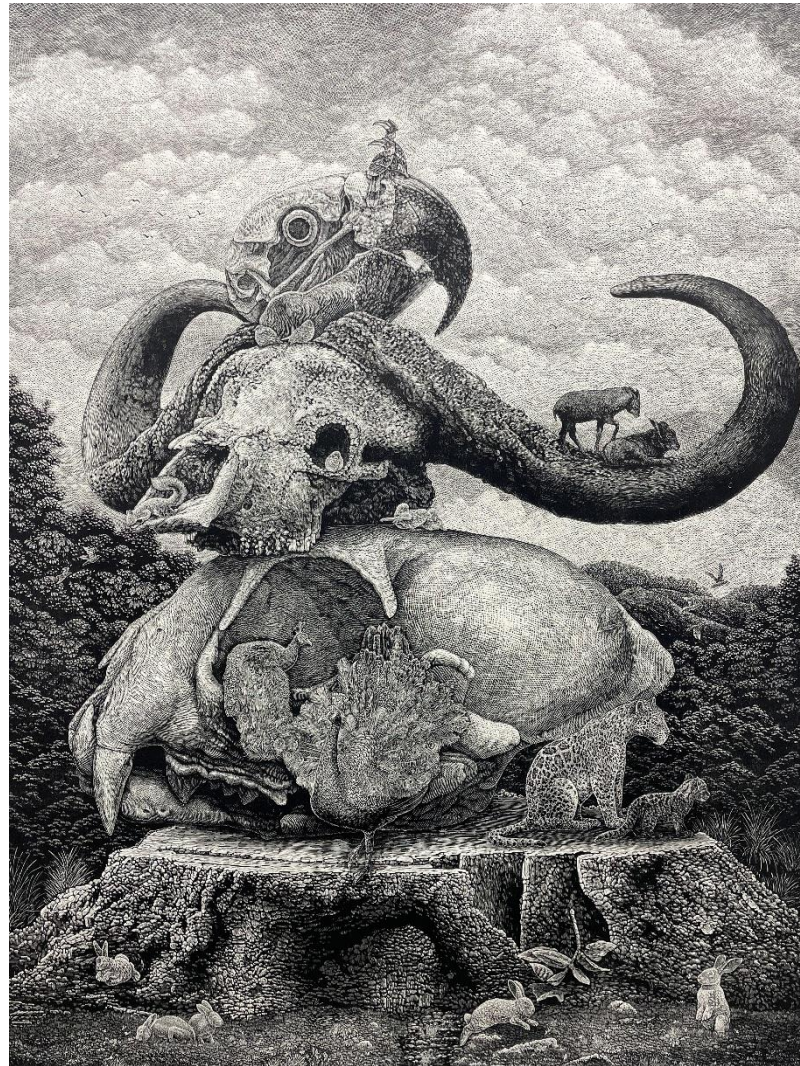
ภาพที่ 50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : Area of relationship.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 180 x 117 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2567

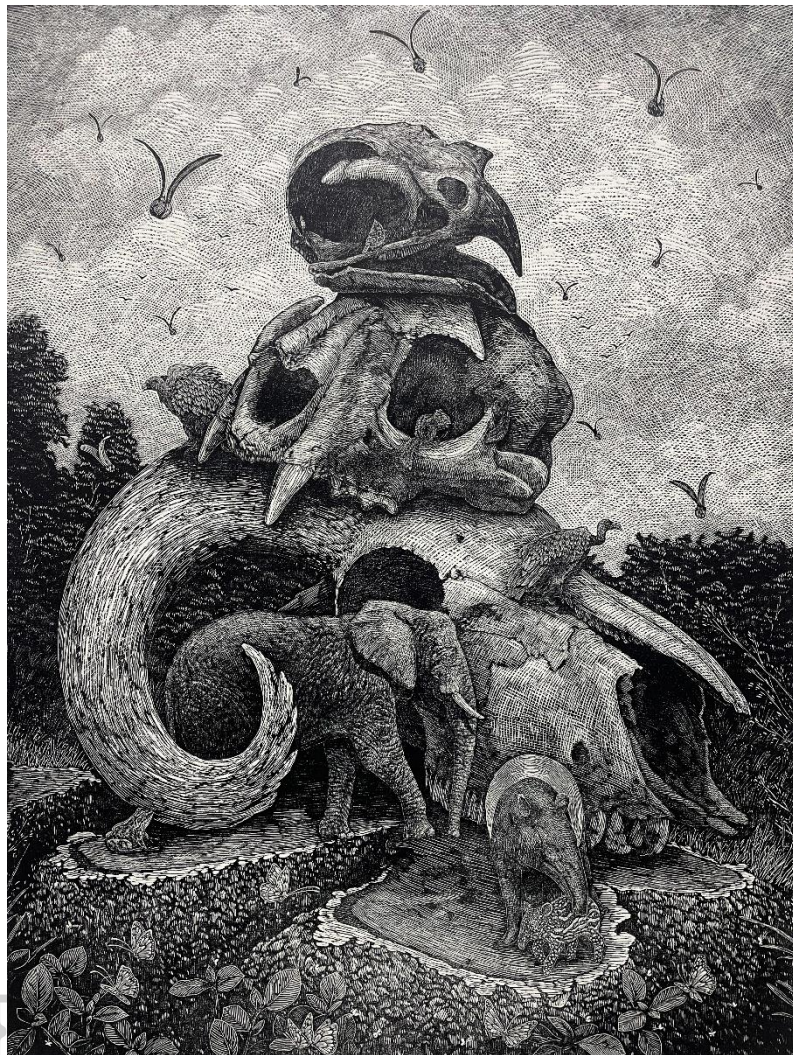
ภาพที่ 51 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ชื่อผลงาน : ดินแดนแห่งความสุข.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 162 x 122 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2568

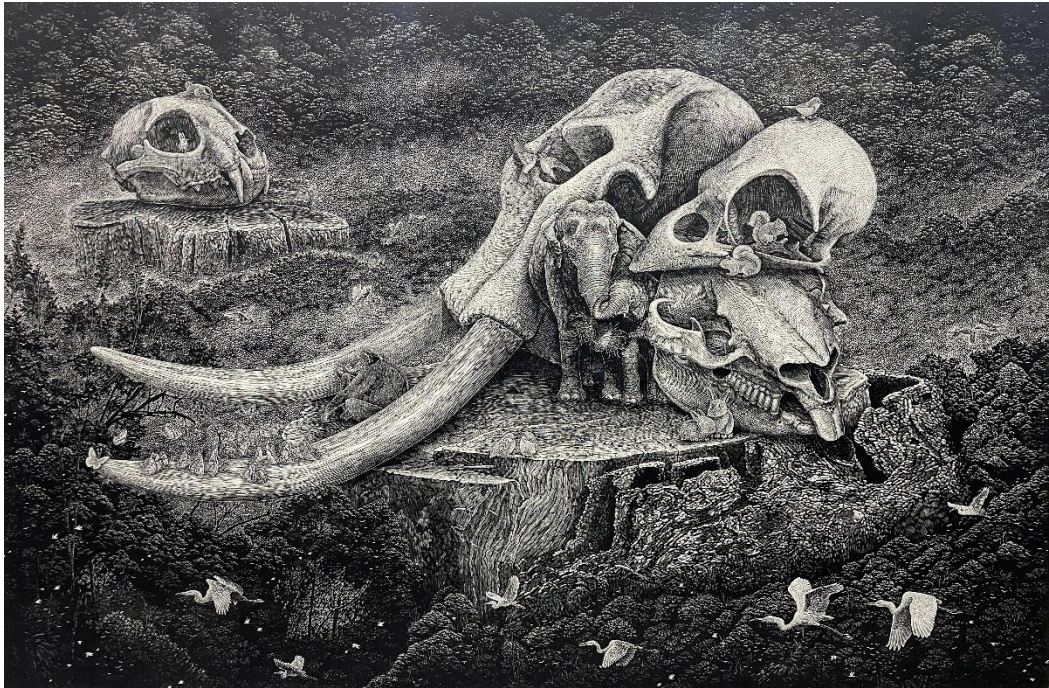
ภาพที่ 52 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : Protect each other.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 100 x 76 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2568

ภาพที่ 53 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : ดินแดนแห่งความฝัน.

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ขนาด : 166 x 122 ซม.

ปีที่สร้างสรรค์ : 2568

สรุปผลจากการศึกษาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การแก้ไขปัญหา รวมถึงการพัฒนาในด้านความคิดและเทคนิควิธีการอย่างต่อเนื่อง ทำให้ข้าพเจ้าได้ทบทวนถึงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน วิเคราะห์และแก้ไขข้อผิดพลาดในผลงานแต่ละชิ้น ของชุดผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต” ถ่ายทอดเป็นผลงานสร้างสรรค์ ในรูปแบบงานภาพพิมพ์ 2 มิติ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ โดยใช้วิธีการพิมพ์แบบดั้งเดิมคือการพิมพ์เพียงสีดำ สีเดียวเท่านั้น แสดงออกผ่านเส้นสายลวดลายการแกะแม่พิมพ์ไม้ของความงามในรูปแบบของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตต่างๆ ในธรรมชาติ ที่เป็นผลมาจากการถูกมนุษย์รุกรานทางตรงและทางอ้อม และสะท้อนให้เห็นบรรยากาศความงดงามของสภาพแวดล้อมอันเรียบง่ายสงบสุข โดยผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ในชุดนี้ มีจำนวน 6 ชิ้น ซึ่งต้องการที่จะแสดงออกถึงการรุกราน ความตาย และการมีชีวิต ที่ล้วนมีความงามในความไม่สมบูรณ์ เป็นความงามและยอมรับในตัวของตัวเอง

รูปแบบผลงานของข้าพเจ้านั้น เริ่มต้นมาจากภาพถ่ายที่ถูกกลั่นกรองมาจากภาพถ่ายจำนวนมาก โดยคัดเลือกผ่านสายตาของข้าพเจ้า ที่มีมุมมองความคิดในการนำภาพต่างๆ มาเรียบเรียง ประกอบสร้างรวมเข้าด้วยกัน เกิดเป็นพื้นที่ระบบนิเวศใหม่ในจินตนาการของข้าพเจ้า นำเสนอการใช้ชีวิตของสรรพสัตว์อย่างสงบสุขเรียบง่ายร่วมกับเศษซากความตายที่เกิดจากการถูกล่าหรือรุกรานของมนุษย์ที่ถูกขยายขนาด และจัดวางให้โดดเด่นสง่างามและสะท้อนใจในเวลาเดียว บนพื้นที่จำกัดที่มีสภาพแวดล้อมของท้องฟ้าและผืนป่าอันสงบนิ่ง ไร้กาลเวลาห่อหุ้มทุกอย่างเอาไว้ และเพื่อให้เข้าใจถึงความพิเศษของวัตถุที่สามารถถ่ายทอดได้อย่างตรงประเด็น ผ่านผลงานภาพพิมพ์สีเดียว ด้วยแกะไม้ที่ใช้การสร้างสรรค์น้ำหนัก แสงเงา ที่เกิดจากการแกะเส้นสาย ร้อยรอย พื้นผิว ของวัตถุ สิ่งมีชีวิต และบรรยากาศ อย่างละเอียดเสมือนจริง

มีการออกแบบให้มีความเหนือจริง แต่คงไว้ซึ่งความสงบนิ่ง สง่างามและทรงพลังของธรรมชาติ กล่าวโดยสรุปคือ ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์นั้น เป็นช่วงเวลาแห่งการทดลองหารูปแบบแนวทางที่ลงตัวในการสร้างสรรค์ผลงาน ค้นหาข้อมูลและหาประเด็นที่ต้องการนำเสนอ มาทดลองสร้างองค์ประกอบ เพื่อหามุมมองใหม่ๆ และนำไปต่อยอดสู่ชุดผลงานวิทยานิพนธ์ โดยการมุ่งเน้นหาข้อมูลในประเด็นที่ต้องการ สังเคราะห์และนำมาพัฒนาเป็นภาพต้นแบบ และเข้าสู่ขั้นตอนกระบวนการภาพพิมพ์แกะไม้ ที่ได้กลายมาเป็นผลงานชุดวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต”

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “สุสานแห่งสุนทรียภาพชีวิต” นี้ได้เริ่มต้นขึ้นมาจากความสนใจในธรรมชาติ เรื่องปัญหาการรุกรานสิ่งแวดล้อม ที่บอกเล่าผ่านความงดงามของธรรมชาติ สิ่งมีชีวิต ความตาย และการทำลาย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญต่อแนวทางที่ต้องการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในหลากหลายรูปแบบที่ทำให้ได้เข้าใจในเนื้อหา นำไปสู่แนวความคิดและจินตนาการที่ต้องการถ่ายทอดออกมามากยิ่งขึ้น ซึ่งการค้นคว้านั้น ทำให้ข้าพเจ้าได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงผลงานการสร้างสรรค์ทั้งทางด้านเนื้อหา แนวคิด เทคนิควิธีการ และรูปแบบในการนำเสนอ เพื่อให้ผลงานมีการพัฒนาต่อยอด และตอบสนองกระบวนการทางความคิด ในการถ่ายทอดผลงานให้ได้อย่างเหมาะสมตามจุดประสงค์ที่ต้องการแสดงออก

แรงบันดาลใจที่เกิดจากการใช้ชีวิตในพื้นที่ชนบทและป่าไม้เขตร้อนทางภาคอีสาน การได้สัมผัสถึงความงามของธรรมชาติ และได้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เสื่อมถอยลงอย่างรวดเร็วของสิ่งแวดล้อม ผนวกกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการเก็บข้อมูลจากหลากหลายแหล่งที่มา รวมถึงการได้ลงพื้นที่จริง จึงได้ประจักษ์ถึงความงามของการมีชีวิต ป่าเขา สรรพสัตว์ และความงามในความไม่สมบูรณ์แบบ อย่างความตายของธรรมชาติที่ถูกรุกราน แม้เศษซากเหล่านั้นจะก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ แต่ยังมีร่องรอยเรื่องราวของการมีชีวิตอันเรียบง่ายและสง่างามหลงเหลืออยู่ รวมถึงบรรยากาศที่ทำให้ความรู้สึกปลอดโปร่ง สงบนิ่ง และไร้กาลเวลา เป็นดั่งพื้นที่สุนทรีปลอดภัยปราศจากมนุษย์ สอดคล้องกับกระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ที่เป็นกระบวนการ การสร้างสรรค์ที่ตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการถ่ายทอด ทั้งทางด้านเนื้อหา อารมณ์ และความรู้สึก เป็นการแสดงออกถึงเรื่องราวเนื้อหาและความหมายทางผ่านจินตนาการรูปแบบงานศิลปะเหนือจริง ของกระบวนการแกะไม้ ที่ถ่ายทอดออกมาผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้ จะเป็นการค้นพบตัวตนที่พิเศษของข้าพเจ้า และจะสามารถพัฒนาต่อยอดในการศึกษาค้นคว้าเชิงสร้างสรรค์อีกต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

GEOGRAPHIC, N. (2017). "91%ของพลาสติก ไม่ได้ถูกนำกลับมาใช้ใหม่."

<https://ngthai.com/environment/2982/91-of-plastic-isnt-recycled/>.

International, N. a. C. (2025). "การตัดไม้ทำลายป่าและผลกระทบต่อด้านลบ."

<https://www.natureandculture.org/deforestation/>.

war, C. (2020). "นิทรรศการ "Sunrises Again". " <http://exhibition.contestwar.com/node/2559>.

กิริตวิฑูมพิงส์, จ. (2025). "สุนทรียศาสตร์และสุนทรียภาพ: มิติหนึ่งของชีวิต." <https://elib.life.ac.th/> เอกสาร
อ่านประกอบ-หมวดว-7/.

บุญล้อม, ภ. (2024). "แนวคิด Wabi-Sabi ไม่สมบูรณ์แบบก็มีความสุขได้." <https://thestandard.co/life/wabi-sabi-mindset/>

ป้อมสุวรรณ, อ. (2013). "เรื่องเหนือจริง จากตำนานมะขามเตี้ย ของ 'สมพงษ์ อดุลยสารพันธ์' ชลวาดอร์ ดา
ลี เมืองไทย." <https://mgronline.com/celebonline/detail/9560000137355>.

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร (2017). "ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสัตว์ป่า และสถานภาพของสัตว์ป่าใน
ปัจจุบัน." <https://www.seub.or.th/seub/บทความ/ความสัมพันธ์ระหว่างคน/>.

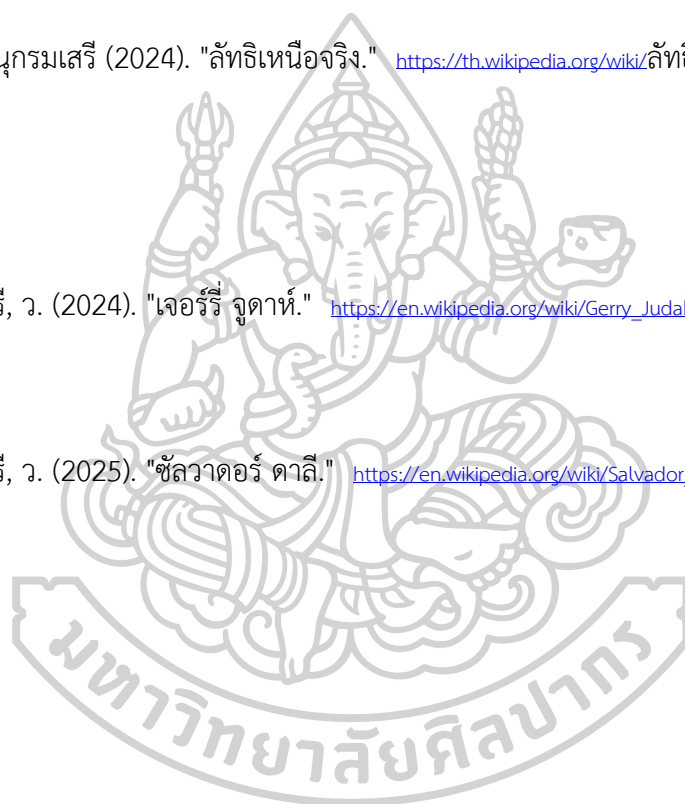
มูลนิธิสืบนาคะเสถียร (2023). "สถานการณ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม." <https://www.seub.or.th/forest-environmental-2023/>.

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร (2023). "สถานการณ์ป่าไม้ไทย 2565." <https://www.seub.or.th/document/สถานการณ์ป่าไม้ไทย/2023-235/>.

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี (2024). "ลัทธิเหนือจริง." <https://th.wikipedia.org/wiki/ลัทธิเหนือจริง>

สารานุกรมเสรี, ว. (2024). "เจอร์รี จูดาห์." https://en.wikipedia.org/wiki/Gerry_Judah.

สารานุกรมเสรี, ว. (2025). "ซัลวาดอร์ ดาลี." https://en.wikipedia.org/wiki/Salvador_Dal%C3%AD.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นาย อภิสสิทธิ์ แสงทอง
วุฒิการศึกษา	2560 ปวช. ภาควิชาจิตรศิลป์ โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ 2564 ระดับปริญญาตรีศิลปบัณฑิต ภาควิชาจิตรศิลป์สาขาศิลปะภาพพิมพ์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผลงานตีพิมพ์	2565 กำลังศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประวัติการร่วมแสดง 2560 - ร่วมแสดงวันที่ 7 มกราคม (วันคล้ายวันเกิดโรงเรียนเพาะช่าง) ประเทศไทย 2562 - เข้าร่วมแสดงงานตีความพระพุทธศาสนา ประเทศไทย ประจำปี 2562 - เข้าร่วมงาน Pigma "I am original 3rd time" 2562 2562 - เข้าร่วมงานนิทรรศการภาพพิมพ์ เม็กซิโก-ไทย ภาพพิมพ์ 2562 - เข้าร่วมงานนิทรรศการ Bienala Internationalade Gravura Mica Graphium printexhibition 2562 - เข้าร่วมงานตีความพระพุทธศาสนา ประเทศไทย ประจำปี 2562 - เข้าร่วมงานนิทรรศการภาพพิมพ์ เม็กซิโก-ไทย ภาพพิมพ์ 2562 - เข้าร่วมงานนิทรรศการภาพพิมพ์ Bienala Internationalade Gravura Mica Graphium 2019 2563 - เข้าร่วมงานนิทรรศการภาพพิมพ์ออนไลน์ Romania Selected Artwork 2563 - เข้าร่วมงานนิทรรศการศิลปะร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ประเทศไทย ไทย 2563 - เข้าร่วมงานนิทรรศการ "SHUT when one thing is closed One thing,there, opens" ณ Dharma Art Gallery จังหวัดฉะเชิงเทรา 2563 - ร่วมโครงการจินตนาการและสืบสานวรรณกรรมไทยกับ INTOUCH 2564 - เข้าร่วมนิทรรศการศิลปะนานาชาติ Pint Biennale ครั้งที่ 3 ที่ เมืองเบนิเยร์

- 2564 - นิทรรศการวิทยานิพนธ์ I'm Fine!Art ที่ Bacc ไทย 2021
- 2564 - นิทรรศการผลงานวิทยานิพนธ์ยอดเยี่ยม 2021
- 2564 - เข้าร่วมนิทรรศการศิลปะเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 16
- 2565 - เข้าร่วมนิทรรศการศิลปะดิจิทัลห้วยขาแข้ง
- 2566 - เข้าร่วมนิทรรศการศิลปะข้างเฟือก ครั้งที่ 12 หัวข้อ “รักโลก”
- 2566 - เข้าร่วมนิทรรศการศิลปะ ปตท. ครั้งที่ 3
- 2566 - เข้าร่วมนิทรรศการภาพพิมพ์นานาชาติโคจิ ครั้งที่ 12 ประเทศญี่ปุ่น
- 2566 - เข้าร่วมนิทรรศการภาพพิมพ์นานาชาติรูปแบบเล็ก ไปแลนด์
- 2566 - เข้าร่วมจัดแสดงผลงานในนิทรรศการ International Print Biennial Varna
- 2566 - เข้าร่วมเทศกาลศิลปะมะม่วง Art future prize โดย ART FORMOSA Grand Hyatt ไทยเป
- 2566 - Mes Del Grabado 4th Muestra virtual del Grabado, internacional
- 2567 - เข้าร่วมนิทรรศการภาพพิมพ์นานาชาติ “Maxnifier V” ที่ TCDC กรุงเทพฯ
- 2567 - เข้าร่วมนิทรรศการ “IPC International Mini Print 2024” ที่ Teh-Chun National Taiwan Normal University ประเทศไต้หวัน
- 2567 - เข้าร่วมนิทรรศการ “IV MUESTRA VIRTUAL DE GRABADO INTERNACIONAL” ที่ Esquel ชูบุด ประเทศอาร์เจนตินา
- 2567 - นิทรรศการกลุ่ม “Mind to the moon” 2024
- 2567 - นิทรรศการกลุ่ม “Miss ฉิ้น (me) มิตร ION” 2024
- 2567 - Mind on the moon” ภัณฑารักษ์นิทรรศการภาพพิมพ์ Happynormal Gallery (:PLERN EVERYDAY)
- 2567 - Diversity ความแตกต่างที่หลอมรวม นิทรรศการผลงานศิลปะ ของกลุ่มนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัย ศิลปากร PTT Art Gallery ณ บ้านเจ้าพระยา ถนนพระอาทิตย์
- 2560 - รางวัลชมเชยโครงการปลูกจิตสำนึกผู้ ประจำปี การประกวดวาดภาพ ประเทศไทย
- 2563 - ผู้ชนะรางวัลที่ 3 ของการแข่งขันศิลปะเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 15

รางวัลที่ได้รับ

2567 - รางวัลชมเชย “The 4th ASEAN Graphic Arts Competition and Exhibition 2024” ที่พิพิธภัณฑน์ Hai Phong เมือง Hai Phong ประเทศเวียดนาม 2024

2567 - รางวัล PTT Art Winner Awards ครั้งที่ 39 ปี 2024 ในหัวข้อ “พลังที่ส่งต่อ” สำหรับประชาชนทั่วไป

